

**MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV BRATISLAVA

OBSAH VZDELÁVANIA

PRE 7. ROČNÍK

**PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM**

Obsah vzdelávania pre 7. ročník pre žiakov s autizmom
alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím,
ako súčasť vzdelávacieho programu pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi
vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím na primárnom stupni vzdelávania,
schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod číslom
2011-7654/18051:1-914 dňa 17. mája 2011

OBSAH

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA	3
7. ročník	4
ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNÝCH SCHOPNOSTÍ A SOCIÁLNYCH ZRUČNOSTÍ	8
7. ročník	9
FYZIKA	12
7. ročník	14
BIOLÓGIA	17
7. ročník	19
DEJEPIS	22
7. ročník	24
GEOGRAFIA	27
7. ročník	29
OBČIANSKA NÁUKA	31
7. ročník	33
ETICKÁ VÝCHOVA	37
7. ročník	38
MATEMATIKA	40
7. ročník	41
INFORMATICKÁ VÝCHOVA	44
7. ročník	46
PRACOVNÉ VYUČOVANIE	48
7. ročník	49
VÝTVARNÁ VÝCHOVA	55
7. ročník	56
HUDOBNÁ VÝCHOVA	59
7. ročník	60
TELESNÁ VÝCHOVA	61
7. ročník	62
OBSAH VZDEAVANIA PRE 7. ROČNÍK PRE ŽIAKOV S AU ALEBO ĎALŠÍMI PVP S MP S VYUČOVACÍM JAZYKOM MAĎARSKÝM	67
SLOVENSKÝ JAZYK A SLOVENSKÁ LITERATÚRA	68
7. ročník	69
MAĎARSKÝ JAZYK A LITERATÚRA	72
7. ročník	73

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
PRE 7. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM

7. ROČNÍK

Čítanie a literárna výchova, gramatika, sloh

7. ROČNÍK – 1. úroveň

CIELE

- Utvrdiť čítanie a písanie písmen naučených v predchádzajúcich ročníkoch,
- naučiť sa čítať a písať ďalšie písmená abecedy,
- vedieť napísať jednoduchú informáciu, odkaz,
- vedieť memorovať rytmizovaný text – rýmované verše, básne,
- vedieť prejať náladu a pocity na základe vypočutého literárneho textu.

OBSAH

Čítanie a literárna výchova

Opakovanie a utvrdzovanie čítania písmen v slabikách a krátkych slovách, ktoré sa žiak naučil v predchádzajúcich ročníkoch.

Oboznámenie sa s ďalšími písmenami slovenskej abecedy: **Č, Š, Ž, Ď, Ť**.

Nácvik čítania nových písmen v slabikách a slovách.

Doplňovanie frekvenčného slovníka o slová s použitými novými písmenami.

Automatizácia čítania doteraz nacvičených slov v kontexte – čítanie jednoduchých viet s dôrazom na význam prísudku vo vete.

Rytmizácia textu – nácvik riekaniek a rýmovaných básní na úroveň ich ovládania spamäti.

Podľa obsahu a intonácie pri čítaní učiteľom rozlišovať smutný text, veselý text, s využitím epických rýmovaných básní, krátkych príbehov.

Gramatika

Písanie písmen **Č, Š, Ž, Ď, Ť** - izolovane, v slabikách, slovách.

Písanie jednoduchej jednoslovnej alebo viacslovnej informácie o aktuálnej alebo už uskutočnenej činnosti žiaka alebo postavy znázornenej na obrázku, fotografii, alebo z textu prečítaného učiteľom alebo žiakom – s vizuálnou oporou (predlohou), bez predlohy.

Sloh

Nácvik odpovede na otázku na prísudok vo vzťahu k činnosti žiaka alebo postáv z textu (z obrázku) a jej následné zapísanie – z predlohy alebo bez použitia predlohy.

Priradovaním symbolov alebo kresieb tváre s vážnym (smutným) alebo veselým výrazom vyjadriť chápanie alebo aspoň rozlišovanie radosti a smútku z textu čítaného vyučujúcim alebo reprodukovanej iným spôsobom.

7. ROČNÍK – 2. úroveň

CIELE

- Utvrdiť čítanie a písanie písmen naučených v predchádzajúcich ročníkoch,
- naučiť sa čítať a písať ďalšie písmená abecedy,

- zautomatizovať čítanie často využívaných slov znázornených na symboloch vytvorených pre žiaka k jednotlivým činnostiam, ktoré vykonáva podľa harmonogramu (programu dňa) v škole, doma, vonku,
- vedieť samostatne napísať slovo ako jednoduchú informáciu, odkaz,
- vedieť memorovať rytmizovaný text – rýmované verše, básne,
- vedieť reprodukovať krátky text podľa otázok, s vizuálnou oporou (ilustrácie, fotografie, krátky film – animovaný alebo hraný).

OBSAH

Čítanie a literárna výchova

Opakovanie a utvrdzovanie čítania písmen v slabikách a krátkych slovách, ktoré sa žiak naučil v predchádzajúcich ročníkoch.

Oboznámenie sa s ďalšími písmenami slovenskej abecedy: **Ä, Ô, W, X, Q**.

Nácvik čítania nových písmen v slabikách a slovách.

Dopĺňanie frekvenčného slovníka o slová s použitými novými písmenami a o slová blízke žiakovi, nácvik a automatizácia ich čítania.

Nácvik prednesu riekanky, vinšů... spamäti pri príležitosti príchodu aktuálneho sviatku (Vianoce, Veľká noc, Sviatok matiek, ročné obdobie a pod.).

Gramatika

Písanie písmen **Ä, Ô, W, X, Q** - izolovane, v slabikách, slovách.

Odpisovanie vyznačených slov z článku čítaného na čítaní na rozšírenie osobného frekvenčného slovníka.

Písanie „diktátu“ zo slov nacvičovaných na čítaní.

Písanie krátkych viet

- o práve sa uskutočňujúcej vlastnej činnosti alebo činnosti vykonávanej inou osobou - použitie prítomného času,
- o nadchádzajúcej činnosti – použitie budúceho času s použitím pomocného slovesa „byť“ v budúcom čase vo všetkých osobách, napr. budem písať (nie „napíšem“), budeme čakať (nie „počkáme“), budú jesť (nie „najedia sa“) a iné.

Rozlišovanie medzi informáciou o tom, čo sa práve uskutočňuje a informáciou o budúcej činnosti žiaka, učiteľa, spolužiakov, členov rodiny.

Sloh

Písanie jednoduchej jednoslovnej alebo viacslovnej informácie o práve sa uskutočňovanej alebo už uskutočnenej činnosti alebo aktuálnej situácii týkajúcej sa žiaka alebo postavy znázornenej na obrázku, fotografii, alebo vyplývajúcej z textu prečítaného učiteľom, prípadne žiakom a to s vizuálnou oporou (predlohou) alebo bez predlohy – podľa dispozície žiaka.

7. ROČNÍK – 3. úroveň

CIELE

- Zautomatizovať slovenskú abecedu spamäti,
- vedieť vyhľadať slová zoradené podľa abecedného poriadku v krátkom zozname,

- utvrdiť písanie ypsilonu vo vnútri slova po obojakých spoluhláskach,
- vedieť použiť minulý, prítomný a budúci čas slovík vo vlastnom rečovom a písomnom prejave na základe zadania témy otázkou (čo robila včera mama, čo budeš robiť zajtra večer, aké je dnes počasie...)
- poznať nový slovný druh – prídavné mená podľa otázky na vlastnosť,
- vedieť správne použiť osobné zámená,
- poznať rozdiel medzi básňou (rýmovaný literárny útvar) a prózou,
- vedieť reprodukovat' priamu reč.

OBSAH

Čítanie a literárna výchova

Zlepšovacie techniky čítania, nácvik čítania šeptom.

Uplatňovanie rozdielu medzi básňou napísanou v rýmoch a prózou pri čítaní umeleckých literárnych textov.

Reprodukovanie obsahu čítaných textov aj s využitím priamej reči – dramatizácia, t. j. vyjadrovanie sa za niektorú postavu vystupujúcu v texte.

Gramatika

Pokračovanie v používaní osobných zámen vo vyskloňovaných tvaroch: mne (mi), tebe (ti), jemu (mu), jej, nám, vám, im, prípadne možno pokračovať ich ďalšími tvarmi mňa (ma), teba (ŕa), jeho (ho), nás, vás, ich,

Nácvik správneho písania ypsilonu vo vnútri slov po obojakých spoluhláskach „v, r, s, z“.

Pokračovanie v osvojovaní si pravopisu časti vybraných slov - z každej kategórie sa odporúča vybrať len tie, s ktorými sa žiak najčastejšie stretáva.

Určovanie rodu a čísla podstatných mien v rade slov uvedených v stĺpcoch (nie ich vyhľadávaním vo vete).

Sloh

Nácvik správneho slovosledu vo vete - v poradí „kto (1.), čo robí (2.)“ (podmet, prísudok), rozvíjanie vety slovami označujúcimi vlastnosť - využitie pri písaní odkazov, informácií.

Používanie spisovných slov v ústnom a písomnom prejave, učiť sa rozlíšiť situáciu, v ktorých sa nehodí použiť nespisovné, „domáce“ slovo.

Orientovanie sa v telefónnom zozname vypísanom z mobilu rodiča alebo priamo z mobilu využiteľného na tento účel.

PROCES

Hlavný dôraz sa kladie na rozvíjanie a upevňovanie vedomostí a zručností, ktoré nemá žiak dostatočne rozvinuté z predchádzajúcich ročníkov a až v ďalšom rade na získavanie a upevňovanie nových; nie je však nevyhnutné zotrvať na predmetnom učive, ak žiak nedosahuje v primeranom čase očakávaný pokrok.

Pri vyučovaní sa odporúča využívať záľubu žiakov v triedení – tvorenie stĺpcov alebo radov z navzájom porovnávaných slov, napr. vytriedením slov, ktoré obsahujú práve osvojované si písmeno od slov, ktoré toto, resp. iné, vyučujúcim určené písmeno, neobsahujú; vytriedením slov v určitej gramatickej kategórii, napr. v budúcom čase od slov v prítomnom čase a i.

Stĺpce alebo rady možno vytvárať zo slov ich odpisovaním alebo priradovaním jednotlivých kartičiek s príslušnými slovami na podložku.

Doteraz používané metódy pri upevňovaní vedomostí a zručností je vhodné rozširovať o ďalšie, napr. o písanie diktátu, odpisovanie vyznačených slov z textu do osobného frekvenčného slovníka, zapisovanie informácií o tom, čo žiak urobil, keď prišiel do školy, alebo akú činnosť vykonával od začiatku dňa, t. j. predtým, než začala hodina slovenského jazyka, čo „často alebo niekedy doma robí mama/otec/súrodeneč“, „čo robila mama/otec/sestra/brat... včera“, atď. Táto činnosť sa zaraďuje do IVP žiaka v závislosti od jeho dostatočného potenciálu.

Nácvik memorovania krátkych veršovaných literárnych útvarov nie je samoúčelný, cvičí sa ním pamäť žiaka, sústreďenie sa na rečový prejav podľa pokynov, pričom rytmizácia textu pôsobí harmonizujúco na psychiku i fyzický stav žiaka, podobne ako využívanie rytmiky v muzikoterapii.

Dôležité je zamerať sa na aktívne využitie žiakom nadobudnutých zručností v praktickom živote – písanie a čítanie jednoduchých informácií a odkazov. Písanie odkazov pre ďalšiu osobu je súčasťou slohovej výchovy; dbáme, aby sa pri nich využívali slová z osobného frekvenčného slovníka, ktorý žiakovi postupne dopĺňame aj pri tejto činnosti. Žiak si na slohu môže viesť denník, t. j. zaznamenávať do zošita vyčleneného na tento účel jeho život v škole alebo mimo školy, zväčša ako informáciu – odpoveď na otázku vyučujúceho: „kto je dnes v škole“, „čo si jedol/budeš jesť na desiatu/obed“ „čo si videl na vychádzke“, „čo máš dnes oblečené“...

Pre žiakov, ktorí majú záľubu v písaní, písanie odkazov možno obohacovať zadaniami na písanie informácií na rôzne témy, napr.: „čo urobím, keď prídem zo školy domov“, „ako sa mám správať na ulici, v obchode“, „čo vidím z okna triedy/kuchyne/svojej izby...“, „čo rád jem“ a pod., pričom adresátom jeho informácií by mala byť osoba, ku ktorej má žiak vytvorený pozitívny vzťah a odkazy si skutočne prečíta.

**ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNÝCH SCHOPNOSTÍ
A
SOCIÁLNYCH ZRUČNOSTÍ
PRE 7. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM**

7. ROČNÍK

7. ROČNÍK – 1. úroveň

CIELE

- Uvedomovať si svoje vonkajšie znaky i niektoré charakterové vlastnosti,
- regulovať vlastné správanie inštrukciami učiteľa, ktoré nie sú podávané v bezprostrednej blízkosti žiaka,
- vyvolávať prirodzené situácie častejších interakcií so spolužiakmi,
- rozvíjať schopnosť žiadať si informácie od iných sociálne prijateľným neverbálnym spôsobom a v rámci daného kontextu,
- rozvíjať schopnosť odovzdať žiadané informácie ostatným,
- zoznamovať sa so zložitejšími pravidlami spoločenských hier,
- rozvíjať vokalizáciu a neverbálnu imitáciu,
- využívať schopnosť čakať na uspokojenie potrieb - na plánovanie vzdialenejšej budúcnosti, a referenciu prežitej blízkej minulosti,
- používať hygienické návyky súvisiace s dospievaním,
- používať domáce spotrebiče.

OBSAH

Označenie/neverbálne pomenovanie navonok pozorovateľných vlastností žiaka a niektorých charakterových vlastností žiakom.

Rozvíjanie znalostí vlastných osobných údajov/informácií a informácií o ďalších osobách v sociálnom prostredí žiaka a ich vyjadrovanie primeranými neverbálnymi komunikačnými prostriedkami v adekvátnych situáciách.

Používanie pravidiel správania viazaných na určité situácie (vizualizovaných pre žiaka zrozumiteľnou neverbálnou formou).

Používanie naučených sociálnych komunikačných zručností aj v menej očakávaných situáciách sociálnych kontaktov s deťmi i dospelými.

Rozvíjanie prvkov spoločnej pozornosti a ich uplatnenie v sociálnej komunikácii formou skupinových neverbálnych rozhovorov (s použitím neverbálnych komunikačných prostriedkov), podmienených vonkajšou motiváciou.

Používanie zložitejších pravidiel spoločenských hier (vizualizovaných pre dieťa pochopiteľným spôsobom).

Nadalej podporovanie vokalizácie, ak sa dá, spájanie určitého, žiakom vokalizovaného zvuku, so špecifickou situáciou naplnenia potreby (snaha o modelovanie vokalizovaného zvuku na špecifický zvuk – slovo, vyjadrujúce špecifickú potrebu).

Kontinuálne napodobňovanie (režazenie pohybov s ich súčasným napodobňovaním žiakom):

- pokročilá imitácia (zodvihnúť jednu ruku - zodvihnúť obe ruky, dotyk nosa jedným prstom - dotyk nosa celou rukou, zamávanie "pá - pá" pravou rukou - ľavou rukou atď.),
- dvojkroková imitácia (predviesť dva kroky, po ich zapamätaní žiakom imitovať),
- prekríženie (dotyk pravého lakťa ľavou rukou, dotyk ľavého ramena pravou rukou a pod.),

- dve reakcie naraz (dotyk ramena pravou rukou súčasne a kolena ľavou rukou, ruky prekrížené),
- trojkroková imitácia,
- imitácia činnosti podľa obrázka.

Imitácia orálnej motoriky (demonštrujeme vždy len jeden pohyb, až po zvládnutí pridáme ďalší).

Rozvíjanie neverbálnej komunikácie so žiakom na plánovanie aktivít vzdialenejšej budúcnosti (najbližšieho mesiaca), a neverbálny rozhovor o udalostiach v blízkej minulosti (čo bolo dnes, včera).

Samostatnejšie uplatňovanie hygienických návykov súvisiacich s dospieváním (používanie antiperspirantu, hygienickej vložky a pod.), za pomoci primeranej vizualizácie, procesuálnych schém, vizualizovaného mesačného kalendára a pod.

Rozvíjanie domácich zručností a integračných zručností žiaka podľa jeho individuálnej kapacity, životného štýlu rodiny a pod.

PROCES

Používať domáce spotrebiče učíme žiaka na základe jeho individuálnych schopností a zručností, za nevyhnutného predpokladu bezpečnosti pre dieťa i okolie, odporúčame úzko spolupracovať s rodinou – poznať životný štýl rodiny ako predpoklad k rozvíjaniu adekvátnych domácich zručností.

7. ROČNÍK - 2. úroveň

CIELE

- Zlepšovať porozumenie zložitých verbálnych inštrukcií, vyplývajúcich z kontextu,
- zlepšovať porozumenie zložitých verbálnych inštrukcií, nevyplývajúcich z kontextu.

OBSAH

Plnenie inštrukcií, vyplývajúcich z kontextu (Na stôl položíme jablko a žiakovi povieme: „Daj mi jablko“, stoličku prisunieme ku dverám a žiakovi povieme: „Otvor dvere.“ a pod.).

Manipulácia s predmetmi (plnenie dvojslovných inštrukcií, ktoré pomáhajú facilitovať rozpoznanie rovnakého predmetu v rôznych kontextoch).

Vykonanie činnosti zobrazenej na fotografii, alebo obrázku žiakom, v spojení s verbálnou inštrukciou (jednokroková inštrukcia, dvojkroková, trojkroková, viackroková inštrukcia).

Plnenie verbálnych inštrukcií mimo stola, nie posediačky, v rovnakej miestnosti (zapni svetlo, zatvor dvere, choď - stoj, zahod' do koša, bež, otvor dvere, prines mi...; zaklop na dvere atď.).

Plnenie verbálnych inštrukcií v druhej miestnosti ("urob a vráť sa").

Plnenie dvojkrokových inštrukcií v druhej miestnosti.

Plnenie trojkrokových inštrukcií v druhej miestnosti.

7. ROČNÍK - 3. úroveň

CIELE

- Rozvíjať schopnosť vyjadriť čo žiak má – nemá rád,
- rozvíjať schopnosť vyjadriť špecifické pocity,
- rozvíjať schopnosť vyjadriť potreby a želania,
- naučiť sa predstaviť sa – keď je o to požiadané,
- predstaviť sa spontánne – v situácii, v ktorej sa to očakáva,
- poskytnúť na požiadanie osobné údaje: koľko má žiak rokov, kde býva (akú má adresu), do ktorej školy chodí, do ktorej triedy chodí, ako sa volajú pedagógovia žiaka, jeho spolužiaci a pod.,
- poskytnúť na požiadanie informácie o svojej rodine: ako sa volajú rodičia žiaka, aké majú telefónne číslo, ako sa volajú a pod.

OBSAH

Ciele odporúčame dosahovať rôznymi spôsobmi, predovšetkým prostredníctvom aktivít preferovaných žiakom a podľa jeho individuálnych možností, resp.prirodzených možností sociálneho a komunikačného prostredia školy.

FYZIKA
PRE 7. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet fyzika pre 7. až 9. ročník pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím (ďalej len žiak s AU alebo PVP s MP) nadväzuje na poznatky o prírode, ktoré žiaci získali v predmete vlastiveda v 4. až 6. ročníku.

Obsah predmetu je zameraný na to, aby žiaci pozorovali a aj porozumeli základným fyzikálnym javom v ich bezprostrednom okolí.

V 3. úrovni si žiaci s AU alebo PVP s MP majú osvojiť vybrané metódy práce a súbor zručností, ako je pozorovanie a meranie vybraných fyzikálnych veličín, dokázať opísať pozorované a aj pracovať so získanými údajmi, napr. zapísať namerané hodnoty do tabuľky, realizovať nenáročné pokusy a podobne.

7. ROČNÍK

7. ROČNÍK – 1. úroveň

CIELE

- Rozlišovať tuhé a kvapalné telesá na základe ich rozdielnych vlastností,
- demonštrovať jednoduchým spôsobom premeny skupenstva,
- odmerať dĺžku a hmotnosť telesa.

OBSAH

Premeny skupenstva látok

Premena vody na paru

Vyparovanie, podmienky vyparovania. Pozorovanie.

Skvapalňovanie (kondenzácia)

Podmienky skvapalňovania.

Vznik rosy a dažďa.

Kolobeh vody v prírode.

Topenie a tuhnutie

Premena ľadu na vodu a vody na ľad.

Praktická dlhodobá úloha

Pozorovanie zmien počasia. Záznam pozorovania zmien počasia (kreslenie) vo vopred určených intervaloch.

Elektrická energia

Využitie elektrickej energie v domácnosti, v doprave a inde. Šetrenie elektrickou energiou.

Elektrospotrebiče – využitie v domácnosti, ich používanie, bezpečné zaobchádzanie pri ich používaní. Možnosti vzniku požiaru. Predchádzanie požiaru v byte, budove, privolanie požiarnikov.

7. ROČNÍK – 2. úroveň

CIELE

- Rozlišovať tuhé, kvapalné a plynné telesá na základe ich rozdielnych vlastností,
- odmerať dĺžku telesa,
- odmerať hmotnosť telesa,
- porozumieť kolobehu vody v prírode.

OBSAH

Poznávanie látok

Veci, predmety a látky – rozlišovanie.

Zmeny látok – hrdza, topenie a tuhnutie, rozpustnosť.

Vlastnosti látok – spoločné a odlišné vlastnosti látok, napr. cukor, soľ, múka a iné.

Porovnávanie a meranie

Dĺžka - jednotky dĺžky: cm.

Hmotnosť - jednotky hmotnosti: kg. Praktické váženie.

Teplota - jednotka teploty - °C, bod varu, bod mrazu. Pozorovanie.

Meranie teploty – teplomer.

Čas - pohyby Zeme a s nimi súvisiace javy.

Dĺžka dňa a noci.

Striedanie ročných období.

Elektrická energia

Elektrárne. Využitie elektrickej energie v priemysle, poľnohospodárstve, doprave, v domácnosti. Šetrenie elektrickou energiou.

Elektrospotrebiče, k čomu slúžia, ako sa s nimi zaobchádza. Bezpečnosť pri ich používaní. Možnosti vzniku požiaru. Predchádzanie požiaru, privolanie požiarnikov.

7. ROČNÍK – 3. úroveň

Vlastnosti látok a telies

CIELE

- Rozlišovať tuhé, kvapalné a plynné telesá na základe ich rozdielnych vlastností,
- na intuitívnom základe pochopiť a používať pojmy látka a teleso,
- odmerať dĺžku, hmotnosť a objem telesa, urobiť zápis zameraných hodnôt.

OBSAH

Vlastnosti tuhých telies

Krehkosť, tvrdosť, pružnosť, tvárnosť. Merateľné vlastnosti telies - hmotnosť, váhy, váženie, jednotky 1 kg, 1 g, 1 t. Dĺžka, meradlá dĺžky, meranie dĺžkovým meradlom, jednotky dĺžky 1 m, 1 cm, 1 mm, 1 km. Meranie dĺžky nepravidelných telies, odhad dĺžky. Objem, odmerný valec, meranie objemu geometricky nepravidelných telies, jednotky objemu 1 l, 1 ml.

Vlastnosti kvapalín

Nestlačiteľnosť, tekutosť. Tlak v kvapalinách. Využitie takmer nestlačiteľnosti kvapalín v praxi; nadľahčovanie telies v kvapalinách, plávanie, vznášanie a potápanie sa telies v kvapalinách.

Vlastnosti plynov

Stlačiteľnosť, rozpínanosť, tekutosť plynov. Nadľahčovanie telies v plynch. Vzduch, atmosféra, tlak vzduchu. Znečisťovanie vzduchu.

Teplota

Premeny skupenstva látok

CIELE

- Merať v určitých časových intervaloch teplotu a zaznamenať ju do tabuľky,
- porozumieť nameraným hodnotám teploty a času v tabuľke,
- opísať priebeh a podmienky topenia, tuhnutia, vyparovania a varu vody, opísať jav skvapalňovania.
- demonštrovať jednoduchým experimentom premeny skupenstva,
- porozumieť kolobehu vody v prírode.

OBSAH

Tuhé, kvapalné a plynné skupenstvo látok.

Meranie teploty, teplomer, Celziova stupnica, jednotka teploty °C.

Meranie času, jednotka času 1 s, 1 min., 1 h.

Premena vody na paru

Vyparovanie, podmienky vyparovania. Var.

Meranie teploty a času v priebehu varu vody, záznam nameraných hodnôt do tabuľky.

Skvapalňovanie (kondenzácia)

Podmienky skvapalňovania.

Vznik rosy a dažďa.

Kolobeh vody v prírode.

Kyslé dažde a ich vplyv na prírodu.

Topenie a tuhnutie

Premena ľadu na vodu a vody na ľad.

Meranie teploty a času v priebehu topenia ľadu, záznam nameraných hodnôt do tabuľky.

Praktická dlhodobá úloha

Zriadenie meteorologickej stanice, meranie teploty a objemu zrážok, zisťovanie prítomnosti nečistôt v zrážkach a v ovzduší. Zisťovanie smeru vetra. Záznam pozorovaní a nameraných hodnôt teploty, objem zrážok, smeru vetra.

PROCES

Pri vyučovaní fyziky sa žiaci učia predmety a javy pozorovať a o zistených skutočnostiach rozprávať alebo ich zaznamenávať. Vo fyzike žiaci merajú, vážia, pripravujú podmienky pre pokusy a vykonávajú také činnosti, o ktorých predpokladáme, že ich využijú v praktickom živote.

BIOLÓGIA
PRE 7. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet biológia pre 7. až 9. ročník pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím (ďalej len žiak s AU alebo PVP s MP) nadväzuje na poznatky o prírode, ktoré žiaci získali v predmete vlastiveda v 4. až 6. ročníku. Žiaci získavajú základné poznatky o živej a neživej prírode. Oboznamujú sa so základnou stavbou tela a spôsobom života živočíchov, rastlín a iných organizmov, s podmienkami ich zdravého vývinu a s ochranou a tvorbou životného prostredia.

7. ROČNÍK

7. ROČNÍK – 1. úroveň

CIELE

- Poznávať prírodu v priamom kontakte,
- osvojiť si základné poznatky o živej a neživej prírode.

OBSAH

Poznávanie prírody

Pozorovanie zmien v prírode podľa ročných období. Triedenie prírody na živú a neživú. Význam neživej a živej prírody pre človeka, jej využitie.

Neživá príroda

Pôda - zem.

Horniny - kameň.

Drevo.

Živá príroda

Človek

Spoznávanie vlastného tela dotykom 12 a viacerých častí tela napodobňovaním.

Ochrana zdravia pred chorobou a úrazom.

Živočíchy

Domáce zvieratá – poznať ďalšie druhy, význam, využitie,

Voľne žijúce zvieratá – význam, využitie.

Rastliny

Byliny, dreviny.

Význam rastlín pre človeka a živočíchy, využitie.

7. ROČNÍK – 2. úroveň

CIELE

- Poznať základnú stavbu a funkciu ľudského organizmu,
- poznať základné hygienické pravidlá,
- poznať niektoré rastliny a zvieratá miestnej oblasti.

OBSAH

Zo živej prírody

Človek

Človek ako súčasť živej prírody.

Hlavné vonkajšie časti ľudského tela a vnútorné ústroje, najznámejšie z nich v súvislosti s ich funkciou.

Znaky života u človeka – človek sa živí rastlinnou, živočíšnou potravou a vodou, dýcha kyslík, rastie, vyvíja sa, rozmnožuje, vníma zmyslami, pohybuje sa.

Starostlivosť o zdravie a bezpečnosť človeka.

Rastliny

Ihličnaté a listnaté stromy a kry.

Byliny - liečivé byliny.

Kvetiny.

Časti rastlinného tela: koreň, stonka, list, kvety, plod.

Ovocie, zelenina - zber úrody a jej spracovanie.

Živočíchy

Chov dobytka: krava, ovca, kôň, prasa a iné.

Starostlivosť o domáce zvieratá. Užitočnosť domácich zvierat pre človeka.

Ochrana živočíchov.

Voda a vzduch

Voda

Význam vody pre život rastlín, živočíchov a človeka.

Výskyt vody v prírode. Voda v skupenstve pevnom, kvapalnom a plynnom (vodná para).

Ochrana vody pred znečistením.

Vzduch

Význam vzduchu pre život rastlín, živočíchov a človeka.

7. ROČNÍK – 3. úroveň

CIELE

- Oboznámiť sa so živočíchmi a rastlinami najmä vyskytujúcimi sa v mieste bydliska žiaka,
- poznávať vzájomné vzťahy medzi živočíchmi, rastlinami a medzi organizmami a ich prostredím,
- poznávať najznámejších predstaviteľov živočíchov, rastlín a iných organizmov a ich význam pre prírodu a človeka.

OBSAH

Príroda a jej prírodné deje

Hlavné skupiny organizmov v prírode, ich znaky - baktérie, huby, rastliny, živočíchy.

Životné prostredie, jeho vplyv na živé organizmy.

Voda ako životné prostredie

Význam vody pre život rastlín, živočíchov a človeka.

Zdroje znečisťovania vôd. Ochrana vôd, najmä zdrojov pitnej vody.

Pozorovanie predstaviteľov rastlín a živočíchov vo vodnom prostredí a pri vode v najbližšom okolí.

Rastliny stojatých vôd: pálka úzkolistá, lekno biele, žaburinka menšia.

Živočíchy stojatých vôd: kapor obyčajný, korytnačka bahenná, pijavica lekárska, larvy komárov.

Živočíchy tečúcich vôd: pstruh potočný, šťuka obyčajná, ostriež riečny, rak riečny.

Najčastejšie rastliny brehov vôd: vrba biela, jelša lepkavá, záružlie močiarna, nezábudka močiarna.

Živočíchy brehov vôd: ondatra pižmová, kačica divá, užovka obyčajná, skokan hnedý, vážka ploská, komár piskľavý.

Chránené živočíchy: rosnička zelená, bocian biely.

Les - spoločenstvo organizmov

Les - hospodársky významné spoločenstvo organizmov.

Lesné dreviny - ihličnaté, listnaté, stromy a kríky.

Byliny: papraď samčia, jahoda lesná, machy, lišajníky, liečivé byliny.

Lesné živočíchy: srna hôrna, ropucha krátkonohá, ďateľ veľký, vretenica obyčajná.

Huby jedovaté: muchotrávka zelená, nejedlé: hríb satanský, jedlé: hríb dubový.

Potravné vzťahy medzi organizmami - potravné reťazce.

Význam lesov, ich ochrana.

Pozorovanie v lese, poznávanie niektorých živočíchov, rastlín a iných organizmov žijúcich v lese.

Vysokohorská vegetácia

Význam a ochrana vysokohorskej vegetácie.

Charakteristickí predstavitelia rastlín machy, lišajníky: kosodrevina, borievka nízka, plesnivec alpínsky.

Charakteristickí predstavitelia živočíchov: kamzík vrchovský, svišť horský, orol skalný.

Lúky a pasienky - spoločenstvo organizmov

Ošetrovanie lúk a pasienkov, zúrodňovanie - ich význam.

Rastliny: trávy, ďatelina lúčna, lúčne kvety.

Živočíchy: ovca domáca, tur domáci, jašterica obyčajná, koník lúčny, lienka veľká, motýle, ovad hovädzí.

Polia

Pôda a jej význam pre človeka. Starostlivosť o pôdu. Ochrana pôdy.

Hospodársky významné rastliny - obilniny, okopaniny, olejniny, krmoviny.

Buriny: vlčí mak.

Živočíchy polí: zajac poľný, hraboš poľný, jarabica poľná, bažant obyčajný, škovránok poľný, svrček poľný.

Škodcovia: pásavka zemiaková, krtonôžka obyčajná.

Záhrady a sady

Záhrady a sady v rôznych ročných obdobiach.

Pestovanie rastlín a starostlivosť o ne v rôznych ročných obdobiach.

Zelenina, ovocné stromy, kry a byliny; okrasné stromy, kry a kvety.

Najčastejšie živočíchy: krt obyčajný, jež bledý, hrdlička záhradná, drozd čierny, sýkorka veľká, vrabec domový, škorec obyčajný, mlynárik kapustový, chrúst obyčajný, obal'ovač jablčný, slimák záhradný, dážďovka obyčajná.

Opel'ovače: včela medonosná, čmeľ zemný.

PROCES

Vyučovanie biológie je nevyhnutné realizovať v konkrétnych podmienkach prírodného prostredia, najmä prostredníctvom vychádzok zameraných na konkrétny cieľ. Dôležité sú aj pomôcky: encyklopédie, obrazy, preparácie zvierat, zbierky a krátke filmy – DVD, CD.

Konkrétne druhy rastlín, živočíchov a ich počet určuje vyučujúci podľa schopností žiaka s AU alebo PVP s MP a regiónu, v ktorom sa škola nachádza. Vymenované druhy rastlín a živočíchov slúžia len ako príklad, poskytujú možnosť výberu.

DEJEPIS
PRE 7. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Dejepis spolu s občianskou náukou a niektorými zložkami geografie tvorí vzdelávaciu oblasť spoločenskovedných predmetov.

Predmet dejepis pre 7. až 9. ročník pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím (ďalej len žiak s AU alebo PVP s MP) nadväzuje na poznatky o spoločnosti, ktoré žiaci získali vo vlastivede v 4. až 6. ročníku.

Hlavnou úlohou dejepisu je vytvoriť u žiakov AU alebo PVP s MP elementárne historické predstavy predovšetkým na základe obrazového vnímania.

Cieľom predmetu je, aby žiaci podľa svojich schopností a možností získali „historické“ skúsenosti a poznatky z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Vedeť ich k tomu, aby mali v úcte svoj vlastný národ, úctu k iným národom a etnikám, rešpektovali historické, kultúrne a iné odlišnosti ľudí a spoločností.

7. ROČNÍK

7. ROČNÍK – 1. úroveň

CIELE

- Vytvárať u žiakov elementárne historické predstavy na základe obrazového vnímania,
- rozlišovať minulosť a prítomnosť,
- priblížiť život ľudí v dávnej minulosti.

OBSAH

Od blízkeho k vzdialenému

Priestor a čas

Prírodný a historický čas, meniny, narodeniny, sviatky.

Fotografie – obrazová spomienka, rodinný album.

Pamiatky v priestore a čase

Pomník, pamätník – poznajú historickú osobnosť, ktorú pripomína pomník, pamätník, v mieste kde žiaci žijú. Návšteva miestneho cintorína, parku.

Legends, mýty, povesti, náboženstvo

Povesti z minulosti svojho regiónu.

Návšteva sakrálnych objektov v obci, príbehy svätých.

Od lovca k roľníkovi a remeselníkovi

Spôsob života a obživy pravekých zberačov, lovcov, roľníkov.

Pracovné nástroje, odev, zbrane pravekých ľudí.

7. ROČNÍK – 2. úroveň

CIELE

- Vytvárať u žiakov elementárne historické predstavy na základe obrazového vnímania,
- rozlišovať minulosť a prítomnosť,
- priblížiť život ľudí v dávnej minulosti.

OBSAH

Od blízkeho k vzdialenému

Priestor a čas

Prírodný a historický čas.

Meniny, narodeniny, letopočet, sviatky.

Fotografie – obrazová spomienka, rodinný album.

„Rodostrom“ najbližšej rodiny.

Pamiatky v priestore a čase

Pomník, pamätník – poznajú historickú udalosť, osobnosť, ktorú pripomína pomník, pamätník, pamätná tabuľa v mieste kde žiaci žijú. Návšteva miestneho cintorína.

Legendy, mýty, povesti, náboženstvo

Povesti, legendy a príbehy z minulosti svojho regiónu.

Návšteva sakrálnych objektov v obci, príbehy svätých.

Od lovca k roľníkovi a remeselníkovi

Spôsob života a obživy pravekých zberačov, lovcov, roľníkov.

Pracovné nástroje, odev, zbrane pravekých ľudí.

7. ROČNÍK – 3. úroveň

CIELE

- Vytváranie elementárnych historických predstáv žiakov na základe obrazového vnímania,
- oboznámiť žiakov s najdôležitejšími obdobiami našich národných dejín,
- zameranie sa na najzákladnejšiu orientáciu v slovenských dejinách.

OBSAH

Na počiatku novoveku

Objavné plavby - zámorské objavy a ich vplyv na rozvoj hospodárstva.

Objavenie Ameriky (1492) - Krištof Kolumbus.

Slovensko v novoveku

Život šľachty a poddaných v 16. storočí.

Turecké nájazdy do Uhorska.

Bratislava – hlavné mesto Uhorska.

Bitka pri Moháči (1526) a jej dôsledky.

Roľnícke a banícke povstania v Uhorsku.

Vznik habsburskej monarchie.

Renesancia (pamiatky na Slovensku, najmä vo vlastnom regióne).

Vek osvietenstva a Slovensko

Slovensko po tureckých vojnách – hospodárska a sociálna situácia.

J. Jánošík – symbol boja za slobodu a spravodlivosť.

Barok (pamiatky na Slovensku, so zameraním na vlastný región).

Mária Terézia – reformy.

Jozef II. – zrušenie nevoľníctva, tolerančný patent.

Slovenské národné obrodienie

Postavenie Slovákov v Uhorsku.

Uzákonne (kodifikácia) spisovného slovenského jazyka - A. Bernolák, Ľ. Štúr.

Rozvoj školstva a kultúry na Slovensku.

Revolučný rok 1848 – slovenské povstanie, žiadosti slovenského národa.

Memorandum slovenského národa (1861).

Matica slovenská (1863).

Založenie slovenských gymnázií.

Vznik Rakúsko–Uhorska.

GEOGRAFIA
PRE 7. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Geografia pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím (ďalej len žiak s AU alebo PVP s MP) v 7. až 9. ročníku nadväzuje na poznatky zo spoločenskovednej oblasti, ktoré získali žiaci v predmete vlastiveda v 4. až 6. ročníku.

Žiaci prostredníctvom tohto predmetu získavajú základné poznatky o svojej vlasti a o svete. V geografii žiaci postupujú od miestnej krajiny k poznaniu Slovenskej republiky, jej postavenia v Európe, k základným informáciám o Európe a o svete.

Dôležitou súčasťou vyučovania geografie je práca s rôznymi druhmi máp. Práca s mapou nie je len prostriedkom, ale aj cieľom vyučovania, aby žiaci boli schopní orientovať sa podľa mapy aj v praktickom živote.

V rámci obsahu geografie žiaci získavajú aj poznatky o základoch ochrany a tvorby životného prostredia.

7. ROČNÍK

7. ROČNÍK – 1. úroveň

CIELE

- Poznávať miestnu krajinu,
- orientovať sa v miestnej oblasti,
- vedieť najdôležitejšie údaje o obci v ktorej žiak žije.

OBSAH

Orientácia na mape a v miestnej krajine

Orientácia v obci – poznať niektoré názvy ulíc, ktoré sú dôležité pre žiaka, križovatky, význam orientačných tabúl.

Dopravné značky súvisiace s cestnou premávkou predovšetkým chodcov a cyklistov, správanie sa chodcov na ceste, pravidlá cestnej premávky pre cyklistov.

Poznávanie obce v ktorej žiak žije - dominantné prvky obce, pamätihodnosti, významné objekty.

Inštitúcie a zariadenia – obchody, služby, správne inštitúcie, zdravotnícke zariadenia, stanica polície, požiarneho útvar, kultúrne a športové zariadenia a iné.

Charakteristika miestnej krajiny na základe pozorovania. Vychádzky do bezprostredného okolia obce.

Jednoduchý opis krajiny – nížina, vrchovina, pohorie, rieka.

Krajina – mestská/vidiecka; zalesnená/nezalesnená; poľnohospodárska/priemyselná.

Chránené krajinné oblasti najbližšieho regiónu.

Dopravné spojenia miestnej obce s najbližším okolím: cesty, železnica a iné.

7. ROČNÍK – 2. úroveň

CIELE

- Poznávať miestnu krajinu,
- poznávať svoju vlasť,
- začať pracovať s mapou s pomocou učiteľa.

OBSAH

Zem a jej zobrazenie

Glóbus – zobrazenie Zeme..

Orientácia na mape a v miestnej krajine

Mapa – farby na mape, značky, orientácia na mape miestnej krajiny.

Určovanie hlavných svetových strán.

Mapa Slovenskej republiky - poloha, hlavné mesto – Bratislava, hranice štátu.

Naše mesto, obec na mape, poloha vzhľadom k hlavnému mestu.

Slovenská republika

Bratislava – hlavné mesto Slovenskej republiky, sídlo republikových orgánov a inštitúcií.

Historické pamiatky, kultúrne dominanty v Bratislave.

Priemysel a doprava Bratislavy.

7. ROČNÍK – 3. úroveň

CIELE

- Základné poznatky o Európe,
- práca s mapou, využitie v praktickom živote,
- ochrana životného prostredia.

OBSAH

Zem a jej zobrazenie

Tvar a veľkosť Zeme. Glóbus ako zobrazenie Zeme. Základné pohyby Zeme.

Vesmír – Slnecná sústava. Výskum vesmíru. Kozmonautika.

Mapa zemských pologúl'. Svetadiely, oceány. Určovanie polohy na mape podľa svetových strán.

Európa ako svetadiel

Európa – poloha, členitosť, povrch.

Podnebie a vodstvo Európy.

Obyvateľstvo, štáty Európy.

SR – jej poloha v Európe.

Hranice, naši susedia.

Európske štáty.

Stredná Európa – Česko, Poľsko, Maďarsko, Rakúsko, Švajčiarsko, Nemecko.

Východná Európa – Spoločenstvo nezávislých štátov. Ukrajina, Bielorusko, Rusko.

Západná Európa – Veľká Británia, Írsko, Francúzsko, Holandsko, Belgicko.

Južná Európa – Španielsko, Portugalsko a Taliansko.

Juhovýchodná Európa – Grécko, Slovinsko, Chorvátsko a bývalé štáty Juhoslávie, Albánsko, Moldavsko, Rumunsko a Bulharsko.

Severná Európa – Švédsko, Nórsko, Fínsko, Dánsko, Island a pobaltské republiky.

Najmenšie štáty v Európe – Vatikán, Luxembursko, Monako ...

OBČIANSKA NÁUKA
PRE 7. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet **občianska náuka** pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím (ďalej len žiak s AU alebo PVP s MP) v 7. až 9. ročníku nadväzuje na poznatky o spoločnosti, ktoré žiaci získali vo vlastivede v 4. až 6. ročníku.

Obsah občianskej náuky je zameraný na to, aby sa žiaci oboznámili so zásadami a normami vzťahov v rodine, v škole, spoločnosti vôbec, so základnými občianskymi právami a povinnosťami, s hlavnými znakmi nášho štátneho zriadenia, ako i so všeľudskými problémami, ktoré sa bytostne dotýkajú mladej generácie.

7. ROČNÍK

7. ROČNÍK – 1. úroveň

CIELE

- Vedieť osobné údaje,
- porozumieť časovým údajom a vzťahom,
- orientovať sa v bežných životných situáciách.

OBSAH

Základná orientácia

Základné údaje o sebe: meno, priezvisko, vek.

Mená rodičov, zamestnanie, vek.

Orientácia v čase, osvojenie pojmov: dnes, zajtra, včera, názvy mesiacov.

Orientácia v priestore, zvládnutie pokynov: von, dnu, hore, dolu.

Samostatná návšteva pre žiaka najznámejších miestností v budove školy.

Spoznávanie najbližšieho okolia školy, najmä dôležitých objektov.

Orientácia v bežných životných situáciách

Verejná doprava – cestovanie v dopravnom prostriedku na dlhšiu vzdialenosť.

Telefonovanie s pomocou, vedieť čísla: 112 prípadne aj 150, 155.

Pošta – orientácia v priestoroch budovy s pomocou.

Obchod – zvládnutie jednoduchého nákupu s pomocou, platenie nákupu s pomocou.

Využívanie služieb s pomocou, napr. kaderníctvo, holičstvo.

Objednanie jedla a pitia s pomocou.

Oboznámenie sa s ubytovacími zariadeniami podľa možností miestnej oblasti.

Vyjadriť, opísať bolesť, zdravotný problém, vedieť odmerať telesnú teplotu.

Privolanie (aj telefonicky) lekárskej služby s pomocou.

Návšteva zdravotného strediska, lekára, lekárne.

7. ROČNÍK – 2. úroveň

CIELE

- Poznať osobné údaje členov rodiny, príbuzenské vzťahy,
- orientovať sa v čase a priestore,
- orientovať sa v miestnej oblasti,
- poznať hlavné zásady pravidiel cestnej premávky,
- osvojiť si pravidlá správnej životosprávy,
- získať základné poznatky o živote v spoločnosti a jej pravidlách.

OBSAH

Rodina, škola a obec

Príbuzenské vzťahy.

Úloha rodiny.

Vzťahy medzi členmi rodiny – úcta k starším, k rodičom, všetkým ľuďom.

Adresa bydliska.

Zariadenie školy, ochrana školského majetku.

Adresa školy.

Miesto bydliska – mesto, dedina, najdôležitejšie rozdiely – počet obyvateľov, doprava,...

Verejné zariadenia a úrady obce: miestny úrad, pošta, zdravotné stredisko, lekáreň, policajná stanica, hasičská stanica, kultúrny dom, atď. – podľa miestnych podmienok.

Vychádzky do okolia školy a obce.

Orientácia v čase a priestore

Ročné obdobia a ich charakteristické znaky.

Určovanie času na hodinách.

Opakovanie pojmov: včera, dnes, zajtra, ráno, večer, budúci rok, minulý rok.

Dni v týždni, mesiace v roku, dátum.

Dátum narodenia.

Určenie miesta: vpredu, vzadu, pod, nad, pred,

Doprava, pravidlá cestnej premávky

Dopravné prostriedky.

Cestovanie vlakom, autobusom, električkou podľa miestnych podmienok.

Správanie sa v dopravných prostriedkoch.

Pravidlá cestnej premávky pre chodcov.

Dopravné značky určené pre chodcov, signalizačné zariadenia riadiace dopravu.

Starostlivosť o zdravie

Osobná hygiena a jej význam v prevencii ochorenia.

Najbežnejšie ochorenia, ich príznaky, vedieť opísať bolesť, zdravotný problém.

Ošetrovanie chorého člena rodiny.

Návšteva polikliniky, nemocnice, lekárne.

Správna životospráva, spánok, odpočinok.

Škodlivosť fajčenia a konzumovania alkoholických nápojov.

História a spoločnosť

Historické pamiatky v miestnom prostredí – stavba obydľí, kostol, radnica, divadlo, atď.

Štátne symboly – štátna vlajka, štátna hymna.

Úcta k ľudskej práci a jej produktom.

Práca – pozorovanie ľuďí pri práci na poli, na stavbe, v obchode, ...

Stroje a prístroje, ktoré uľahčujú prácu v zamestnaní i v domácnosti. Bezpečnosť pri práci s prístrojmi.

7. ROČNÍK – 3. úroveň

CIELE

- Poznať funkciu rodiny a školy,
- oboznámiť s normami spoločenského správania a ich uplatňovaním v bežnom živote,
- poznať hlavné zásady pravidiel cestnej premávky,
- získať základné poznatky o živote v spoločnosti.

OBSAH

Život v spoločnosti

Rodina

Význam rodiny pre mladého človeka a pre štát.

Rodina - mama, otec, súrodenci, starí rodičia, širšia rodina – príbuzní.

Rodičia a deti, vzťahy medzi nimi.

Správanie sa v rodine – úcta, porozumenie, vzájomná pomoc

Sviatky a významné udalosti v rodine.

Škola

Škola ako súčasť života moderného človeka.

Poslanie školy, funkcie školy.

Ako sa učiť, narábať s vedomosťami.

Správanie sa v škole – školský poriadok.

Základy spoločenského styku

Ako by sa mal správať každý človek doma a na verejnosti: pozdrav, oslovenie, predstavenie sa.

Kultúrne správanie sa na verejnosti (na ulici, v obchode, v dopravnom prostriedku, na pošte, u lekára, na návšteve, na kultúrnom predstavení).

Starostlivosť o vlastné zdravie, prevencia ochorenia a úrazu

Osobná hygiena a jej význam v prevencii ochorenia.

Ochrana pred infekčnými a civilizačnými ochoreniami.

Škodlivosť fajčenia, alkoholizmu a drog pre mladého človeka, boj proti ich používaniu, negatívny príklad dospelých.

Nebezpečenstvo AIDS.

Bezpečnosť cestnej premávky

Bezpečnosť na cestách, cesta do a zo školy, orientácia okolo domu, školy, v obci či meste.

Dodržiavanie dopravných predpisov pre chodcov a cyklistov.

Charakterové a mravné hodnoty človeka

Medziľudské vzťahy v rodine a v spoločnosti.

Základné mravné hodnoty – úcta k sebe a k druhým ľuďom, čestnosť, statočnosť, spravodlivosť, pravdovravnosť, pracovitnosť, láska k vlasti a ich uplatňovanie v živote človeka.

Charakter človeka – kladné a záporné vlastnosti človeka.

Spolužitie ľudí na zásadách spolupráce a tolerancie, dobre s nimi vychádzať.

PROCES

K vymedzenému obsahu občianskej náuky odporúčame, aby učitelia pristupovali ako k otvorenému systému - učivo možno dopĺňať či redukovať.

Jednotlivé témy plnia funkciu námetov na jednotlivé hodiny, učiteľ si zvolí také, ktoré podľa jeho názoru žiak s AU alebo PVP s MP zvládne. Vyučovanie občianskej náuky je nutné realizovať v konkrétnych situáciách.

ETICKÁ VÝCHOVA
PRE 7. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM

7. ROČNÍK

CIELE

- Poznávať sám seba, objavovať svoju identitu,
- rozvíjať primerané sebahodnotenie,
- učiť sa obhájiť svoje práva a názory,
- poznávať svoje práva a povinnosti v rodine,
- učiť sa zodpovedať za svoje rozhodnutia, zároveň však rešpektovať dospelých,
- chápať pozitívne hodnoty priateľstva, lásky, manželstva a rodiny,
- začínať si uvedomovať riziká spojené s predčasným sexuálnym životom,
- rozvíjať pozitívny postoj k ľuďom chorým a so zdravotným postihnutím.

OBSAH

Sebapoznanie a sebavyjadrovanie

Objavovanie vlastnej jedinečnosti a identity.

Úcta k inému človeku.

Poznať svoje silné a slabé stránky.

Poznať svoje pozitívne a negatívne vlastnosti.

Mať zdravé sebavedomie.

Akceptovať sám seba aj so svojimi nedostatkami.

Obhajoba svojich práv a názorov vedieť ich obhájiť.

Vedieť presadiť sa a obhájiť v rôznych situáciách.

Odmietnutie, vyslovenie sťažnosti.

Vedieť vysvetliť svoje názory, vysloviť návrh, požiadať o láskavosť.

Vedieť čeliť manipulácii a tlaku skupiny.

Prosociálnosť

Prosociálnosť ako zložka vlastnej identity.

Nezávislosť a rešpektovanie druhých.

Rozvíjanie vlastnej identity v interakcii s druhými.

Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine

Poznanie významu rodiny pre mladého človeka.

Hlbšie poznanie vlastnej rodiny.

Práva a povinnosti členov v rodine.

Etické aspekty sexuálnej zrelosti

Rozvíjanie sexuálnej identity.

Vzťahy medzi chlapcami a dievčatami. Priateľstvo a láska. Kritériá výberu partnera.

Počatie a prenatálny život ľudského plodu.

Rozpor medzi pohlavnou a psychosociálnou zrelosťou.

Predčasný sexuálny styk, jeho príčiny a dôsledky.

Pohlavné choroby a AIDS.

Následky sexu od osobného vzťahu a zodpovednosti.

Vzťah k ľuďom so zdravotným postihnutým a chorým

Tolerancia – poznanie významu pojmu. Vytváranie pozitívneho vzťahu žiaka k ľuďom so zdravotným postihnutím, chorým a všetkým, ktorí potrebujú jeho pomoc a porozumenie.

POUŽITÁ A ODPORÚČANÁ LITERATÚRA

- BRATSKÁ, M.: Metódy aktívneho sociálneho učenia a ich aplikácia. Bratislava: Univerzita Komenského, 1994.
- LENCZ, L.: Pedagogika etickej výchovy. Bratislava: MC, 1992.
- LENCZ, L. – KRIŽOVÁ, O.: Metodický materiál k predmetu Etická výchova. 3. vyd. Prešov: MPC, 2004, 150 s.
- ROCHE – OLIVAR, R.: Etická výchova. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 1992.
- JOYEUX, H.: Přichází puberta. Sexuální výchova od 10 do 13 let. Praha: Portál, 1994.
- KRÍŽOVÁ, O.: Prosociálna výchova ako východisko pre spolužitie. Bratislava: MPC, 2006.
- PREVENDÁROVÁ, J. – KUBÍČKOVÁ, G.: Základy rodinnej a sexuálnej výchovy. Bratislava: SPN – Mladé letá, 1998, 88 s. ISBN-80-08-02746-0.
- BAGALOVÁ, Ľ. – GOGOLOVÁ, D.: Ľudské práva a zručnosti potrebné na ich uplatnenie. Bratislava: Štátny pedagogický ústav Bratislava, 2007, 116 s. ISBN 978-80-89225-26-2.

MATEMATIKA
PRE 7. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM

7. ROČNÍK

7. ROČNÍK - 1. úroveň

CIELE

- Tvorit' skupiny z rozličných predmetov,
- oboznámenie sa s tvarmi a povrchmi materiálov,
- poznať farby,
- pochopiť množstvo 7,
- poznať základné geometrické tvary,
- kresliť základné geometrické tvary podľa predlohy.

OBSAH

Porovnávanie predmetov podľa vlastností.

Triedenie predmetov podľa vlastností.

Vzťahy: kratší – dlhší.

Orientácia v priestore, vzťahy: vpravo – vľavo, na – pod.

Orientácia v čase, pojmy: deň, hodina.

Skladanie celku z častí.

Číslo 7, počítanie do 7, čítanie a písanie číslice 7.

Priradovanie predmetov k číslu 7.

Priradovanie čísla 7 k predmetom.

Poznávanie základných geometrických tvarov a ich kreslenie podľa predlohy: kruh, štvorec, obdĺžnik, trojuholník.

Kocka – priradovanie, triedenie a spoznanie kocky medzi predmetmi každodenného života.

7. ROČNÍK - 2. úroveň

CIELE

- Osvojiť si základné prvky numerácie v obore prirodzených čísel do 100,
- sčítavať a odčítavať desiatky v obore prirodzených čísel do 100,
- osvojiť si základné rovinné a priestorové útvary,
- využívať jednotku dĺžky,
- využívať jednotku hmotnosti,
- využívať osvojené vedomosti v reálnom živote.

OBSAH

Počítanie po desiatkach do 100, číselný rad do 100, čítanie a písanie čísel do 100.

Sčítovanie a odčítavanie desiatok.

Riešenie jednoduchých slovných úloh.

Porovnávanie a triedenie predmetov podľa dĺžky a veľkosti.

Pojem: polovica.

Pomenovanie a triedenie rovinných útvarov: kruh, štvorec, obdĺžnik a trojuholník.

Kocka, valec a hranol – priradovanie k názvu, triedenie a ich spoznanie medzi predmetmi každodenného života.

Rysovanie čiar, meranie na cm, jednotka 1 cm.

Váženie, porovnávanie a triedenie predmetov podľa hmotnosti, jednotka 1 kg,

Používanie kalkulačky.

7. ROČNÍK - 3. úroveň

CIELE

- Násobiť a deliť mimo oboru násobilky,
- deliť so zvyškom,
- písomne násobiť a deliť prirodzené čísla do 10 000,
- osvojiť si numeráciu v číselnom obore do milióna,
- vedieť písomne sčítavať a odčítavať čísla do 100 000,
- osvojiť si jednoduché konštrukcie kružidlom,
- osvojiť si základné priestorové útvary: guľa, valec,
- vedieť označovať a rýsovať uhly,
- vedieť vypočítať obvod rovinných obrazcov.

OBSAH

Písomné násobenie a delenie mimo oboru násobilky, príklady typu:

$$3 \cdot 11 = 33 \quad 2 \cdot 15 = 30$$
$$33 : 3 = 11 \quad 30 : 2 = 15$$

Delenie so zvyškom.

Násobok daného čísla, vyznačovanie na číselnej osi.

Pojmy: neúplný podiel, zvyšok.

Výpočet neúplného podielu, zápis formou: $13 : 4 = 3$ zv. 1.

Riešenie príkladov na delenie so zvyškom v obore do 100.

Písomné násobenie a delenie prirodzených čísel do 10 000.

Násobenie a delenie číslami 10, 100, 1000. Využitie na praktickom premieňaní jednotiek dĺžky, hmotnosti a objemu.

Písomné násobenie maximálne trojciferného čísla jednociferným činiteľom.

Písomné delenie jednociferným deliteľom bez zvyšku.

Číselný obor do milióna, numerácia do milióna, porovnávanie čísel, zaokrúhľovanie čísel na desiatky a stovky, písomné sčítavanie a odčítavanie čísel do 100 000.

Riešenie jednoduchých slovných úloh.

Používanie kalkulačky na sčítavanie a odčítavanie.

Jednoduché konštrukcie kružidlom, prenášanie úsečiek, porovnávanie úsečiek, grafický súčet úsečiek, násobok úsečiek, stred úsečky.

Konštrukcia trojuholníka (z troch strán) pomocou kružidla.

Základné geometrické telesá: guľa, valec, popis základných vlastností.

Uhol, vyznačovanie a rysovanie uhla, popis uhla.

Pojmy - pravý uhol, priamy, ostrý, tupý uhol.

Precvičovanie na rovinných obrazcoch: štvorec, obdĺžnik, trojuholník.

Obvod trojuholníka.

Obvod obdĺžnika.

Obvod štvorca.

PROCES

Pre žiakov 1. úrovne môže byť orientácia v priestore a čase veľkým problémom. Najmä pojem hodina je veľmi abstraktný, preto nácvik realizujeme v prirodzených aj navodených štruktúrovaných podmienkach prostredníctvom vizualizácie.

Číselný obor sa v tejto úrovni rozširuje o číslo 7. Žiaci spoznávajú kocku v predmetoch každodenného života.

Pre niektorých žiakov sa počítanie po jednotkách, desiatkach a pod. v danom číselnom obore môže stať mechanickou a stereotypnou záležitosťou, preto tieto činnosti nacvičujeme v takých situáciách, aby žiak chápal zmysel zadanej úlohy, aby prostredníctvom nácviku v rôznych variabilitách vedel osvojenú schopnosť využívať v každodenných, reálnych činnostiach.

Žiaci v 3. úrovni si osvojujú numeráciu v číselnom obore do milióna. Riešenie praktických úloh môže byť pre niektorých žiakov náročné pre abstraktnosť veľkosti oboru, preto je potrebné, aby si žiaci dôsledne osvojili algoritmus postupu jednotlivých početných výkonov.

Pri ťažkostiach s manipuláciou s číslami je vhodné použiť kalkulačku. To isté platí aj pri nácviku výpočtu obvodov plošných útvarov, ktoré nacvičujeme v reálnych situáciách.

INFORMATICKÁ VÝCHOVA
PRE 7. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet informatická je novým predmetom v obsahu vzdelávania žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím (ďalej len žiak s AU alebo PVP s MP)

Hlavnou úlohou predmetu je, že podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, vedie ich k presnému vyjadrovaniu myšlienok, postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Cieľom informatickej výchovy je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch.

Cieľom predmetu je zoznámiť sa s počítačom a možnosťami jeho využitia v každodennom živote, získať základné zručnosti v používaní počítača primerane individuálnym schopnostiam žiaka s AU alebo PVP s MP.

Obsah predmetu je rozdelený na 5 tematických okruhov:

Informácie okolo nás - žiaci sa učia pracovať so základnými počítačovými aplikáciami, aby vedeli základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou, získali prvé zručnosti pri kreslení v grafickom prostredí, porozumeli nahrávaniu a prehrávaniu zvukov a videí.

Komunikácia prostredníctvom IKT - sa venuje využitiu nástrojov internetu na komunikáciu, na vlastné učenie sa. Žiaci by sa mali naučiť pracovať s elektronickou poštou, mali by pochopiť spôsob a mechanizmy vyhľadávania informácií na internete, uvedomovať si bezpečnostné riziká pri práci s internetom.

Postupy, riešenie problémov - žiaci sa zoznámia so špecifickými postupmi riešenia problémov prostredníctvom IKT. Zoznámia sa s pojmami ako program, programovanie.

Princípy fungovania IKT - sa venuje popisu a pochopeniu mechanizmov informačných a komunikačných technológií. Žiaci by sa mali zoznámiť s možnosťami vstupných a výstupných zariadení, so získavaním základných zručností pri práci so súbormi a priečinkami.

Informačná spoločnosť - tematický okruh sa zaoberá s etickými, morálnymi a spoločenskými aspektmi informatiky. Žiaci by sa mali oboznámiť s ukázkami využitia IKT v bežnom živote, pochopiť, že používanie IKT si vyžaduje kritický a zvažujúci postoj k dostupným informáciám, viesť k zodpovednému používaniu interaktívnych médií – rozumieť rizikám, ktoré sa tu nachádzajú.

Obsah vzdelávania predmetu nie je rozdelený do troch úrovní (najľahšia, stredná a najnáročnejšia) ako je to pri iných predmetoch. Predpokladá sa, že žiaci AU alebo PVP s MP na porovnateľnej mentálnej úrovni môžu disponovať diametrálne rozličnými schopnosťami a zručnosťami v oblasti práce s počítačom. Vyučujúci predmetu informatická výchova pri vypracovávaní IVP musí vychádzať z aktuálnych schopností a zručností žiaka v tejto oblasti, a podľa toho so žiakom individuálne postupovať.

7. ROČNÍK

CIELE

- Zapnúť a vypnúť počítač s pomocou/samostatne,
- pracovať s myšou s pomocou/samostatne,
- pracovať s klávesnicou s pomocou/samostatne,
- správnym spôsobom uchopiť a spustiť CD, DVD s pomocou/samostatne,
- minimalizovať a maximalizovať pracovné okno s pomocou/samostatne,
- zatvoriť pracovné okno s pomocou/samostatne,
- pracovať s jednoduchými hrami ovládateľnými myšou a klávesnicou s pomocou/samostatne,
- chápať rozdiel medzi ťahaním a klikaním myšou,
- chápať rozdiel medzi dvojklikom a jedným kliknutím,
- chápať rozdiel medzi stláčaním pravého a ľavého tlačidla,
- spustiť CD, DVD cez tento počítač s pomocou/samostatne,
- používať jednoduché zásady písania e-mailov,
- e-maily posielat' a prijat' s pomocou/samostatne,
- rozpoznať vhodné webové stránky pre deti – vzdelávacie, zábavné, náučné,
- oboznámiť žiakov s negatívnym vplyvom stránok propagujúcich násilie a s erotickým zameraním,
- získať základy algoritmického myslenia – príkazy v priamom režime,
- pracovať so slúchadlami – zapojenie, hlasitosť s pomocou/samostatne,
- ovládať zásady správneho sedenia pri počítači.

OBSAH

Informácie okolo nás

Oboznámenie sa s počítačom

Základné časti z ktorých sa skladá počítačová zostava (PC, monitor, klávesnica, myš).

Ovládanie klávesnice, myši.

Textový dokument, čísla a znaky, slová, vety, jednoduché formátovanie, textové efekty

Práca s textovým editorom, vytváranie jednoduchého textu, mazanie, ukladanie dokumentu.

Ukladanie rôznych informácií do súborov (text).

Jednoduché nástroje na úpravu textových dokumentov (zmena veľkosti písma, hrúbka).

Dodržiavanie základných zásad písania textu.

Počítačové didaktické hry.

Komunikácia prostredníctvom IKT

E-mail, poštový program, e-mailová adresa, adresár

Oboznámenie sa s pojmami – e-mail, e-mailová adresa.

Správne posielanie a prijímanie jednoduchých listov (rodičom, kamarátom, spolužiakom).

Bezpečné a etické správanie v e-mailovej komunikácii (ochrana osobných údajov).

E-mailové adresy rodičov a kamarátov (zistenie adresy, využitie adresára),

www, webový prehliadač, webová stránka, odkaz, vyhľadávanie na webe

Oboznámenie sa s pojmami – www, webový prehliadač, webová stránka.

Bezpečnosť, zásady správania sa v prostredí internetu.

Webové stránky pre deti (rozprávky, obrázky).

Postupy, riešenie problémov

Oboznámenie sa s pojmami – detský programovací jazyk, elementárne príkazy

Riešenie jednoduchých algoritmov v detskom programovacom prostredí (kreslenie obrázkov).

Princípy fungovania IKT

Oboznámenie sa s pojmami myš, klávesnica,

Funkcie vybraných klávesov.

Tlačiareň

Funkcia tlačiarne.

CD

Spúšťanie hry a hudby z CD, ovládanie jednoduchých hier

Ukladanie informácií, súbor

Uloženie informácií do súboru, otvorenie.

Informačná spoločnosť

Informačné technológie v škole

Edukačné programy, komunikácia. - objavovanie a využívanie rôznych typov edukačných programov pre rôzne predmety.

Voľný čas a IKT

Počítačové hry, hudba, filmy.

**PRACOVNÉ VYUČOVANIE
PRE 7. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM**

7. ROČNÍK

7. ROČNÍK - 1. úroveň

CIELE

- Zvyšovať samostatnosť pri základných hygienických návykoch,
- zvyšovať samostatnosť pri základných samoobslužných zručnostiach,
- zvyšovať samostatnosť pri základných stravovacích návykoch,
- rozvíjať schopnosť využívať voľný čas,
- rozvíjať jemnú a hrubú motoriku,
- osvojiť si základné pracovné zručnosti,
- rozpoznávať rôzne materiály a vedieť s nimi pracovať,
- vedieť pracovať s náradím v dielni.

OBSAH

Samoobslužné činnosti

Osobná hygiena - samostatné používanie hygienických potrieb, upevnenie hygienických návykov, včítane používania WC.

Samostatné vyzliekanie a obliekanie odevu, rozlíšenie prednej a zadnej časti oblečenia.

Samostatné obúvanie a vyzúvanie.

Úprava vlasov – vedieť používať hrebeň.

Používanie príboru s pomocou - vedieť podľa potreby použiť vidličku, nôž a servítku.

Navliekanie šnúrok do topánok a viazanie uzla s pomocou.

Rozvoj jemnej motoriky

Listovanie v knihe po jednom liste.

Používanie štipcov na bielizeň, spinky a pod.

Gumovanie a strúhanie ceruziek.

Odskrutkovanie a zaskrutkovanie veľkej matice do určitej vzdialenosti.

Skladanie puzzle a jednoduchých skladačiek.

Navliekanie rôznych drobných predmetov a prírodnín podľa jednoduchého pravidla.

Práca v domácnosti

Primerané používanie predmetov každodenného života.

Odkladanie predmetov, odevu a obuvi na určené miesto, udržiavanie poriadku.

Ukladanie šiat.

Utieranie prachu, vysávanie, zametanie a utieranie podlahy.

Umývanie umývadla, vane a zrkadla podľa pokynov.

Pranie a žehlenie jednoduchých vecí s pomocou.

Polievanie kvetov.

Základy bezpečnosti v domácnosti.

Samostatné prestieranie k stolovaniu - plytký a hlboký tanier, servítko, príbor, pohár.

Umývanie, utieranie a odkladanie riadu na určené miesto.

Používanie elektrickej varnej kanvice.

Príprava jednoduchých nápojov.

Príprava jednoduchých studených jedál.

Práca v dielni

Práca s papierom: strihanie, nalepovanie, zlepovanie vytváranie koláže a pod.

Strihanie a lepenie textilu.

Navliekanie nite do veľkej ihly.

Šitie jednoduchých stehov so zdvojenou nit'ou na perforovaný kartón.

Montážne a demontážne práce so skladačkami.

Vyfarbovanie a natieranie výrobkov.

Práca s osvojeným náradím - kladivo, pílká, kliešte, pilník - s pomocou.

7. ROČNÍK - 2. úroveň

CIELE

- Samostatne vykonávať osobnú hygienu a samoobsluhu,
- vykonávať základné pracovné činnosti v domácnosti,
- poznať vlastnosti papiera a textilu, vedieť s nimi pracovať,
- osvojiť si základné pracovné zručnosti potrebné pri práci s drevom,
- osvojiť si základné pracovné zručnosti potrebné pri pestovateľských prácach.

OBSAH

Samoobslužné činnosti

Samostatné umývanie rúk, tváre, vlasov, sprchovanie, umývanie celého tela, čistenie zubov a nechtov.

Samostatné používanie WC, toaletného papiera, vreckovky, dámskej hygienickej vložky.

Česanie a upravovanie vzhľadu.

Samostatné obliekanie a vyzliekanie, skladanie a ukladanie odevov a obuvi na určené miesto.

Samostatné stolovanie.

Práce v domácnosti

Samostatné odkladanie predmetov na určené miesto, udržiavanie poriadku.

Utieranie prachu, umývanie podlahy, zametanie a vysávanie, vetranie.

Ustielanie posteľe.

Pranie a sušenie spodnej bielizne, ponožiek a vreckoviek.

Žehlenie rovných kusov bielizne.

Prišívanie gombíka, patentky, háčika. Predný a zadný steh. Jednoduché opravy odevov.

Základné obsluhovanie bežných domácich audio a video zariadení.

Nakupovanie.

Telefonovanie.

Ošetrovanie drobných poranení.

Samostatné prestieranie k stolovaniu.

Samostatné odkladanie riadu po stolovaní.

Umývanie, utieranie a odkladanie riadu.

Uskladňovanie potravín.

Krájanie chleba nožom, na ručnom krájači.

Umývanie, čistenie, krájanie, ukladanie ovocia a zeleniny na tanier.

Príprava jednoduchých nápojov.

Používanie elektrickej varnej kanvice a sporáka.

Používanie strúhadiel, mlynčekov, krájačov, otváračov, hriankovača a iných kuchynských nástrojov a spotrebičov.

Príprava jedál z vajíčok: varené vajíčka na tvrdo a na mäkko, praženica, volské oko.

Príprava nátierky a jednoduchých šalátov.

Varenie zemiakov, párkov, jednoduchej polievky, kaší, pudingov, cestovín, ryže a instantných polievok.

Dozrievanie bezpečnosti v domácnosti a hygieny pri práci v kuchyni.

Práce v dielni

Práce s drobným materiálom

Práce a výrobky s použitím rôznych materiálov, napr. koláže, zvyšovanie náročnosti úloh.

Práce s papierom

Rozlišovanie rôznych druhov papiera.

Vystrihovanie papiera podľa predkreslenej línie.

Obkresľovanie šablóny a vystrihovanie tvarov.

Strihanie poskladaného papiera.

Rolovanie papiera a kartónu.

Lepenie farebných papierov, vytváranie mozaík.

Balenie predmetov do papiera.

Práce s textilom

Navliekanie nite do ihly, urobiť uzol na konci nite.

Prišívanie gombíka, patentky, háčika. Predný, zadný steh.

Práce s drevom

Zvyšovanie zručnosti pri opracovávaní povrchu dreva brúsnyim papierom a pilníkom.

Zvyšovanie zručnosti pri zatĺkaní a vytáňovaní klincov.

Stĺkanie a zlepovanie rôznych materiálov.

Osvojenie si práce s vrtákom pri vŕtaní dier do dreva.

Požívanie skrutkovača pri spájaní dreva skrutkami.

Bezpečnosť pri práci s náradím.

Montážne a demontážne práce

Zostavovanie modelov zo stavebníc spájaním a skrutkovaním.

Rozoberanie modelov vytvorených spájaním a skrutkovaním.

Skladanie puzzle a mozaiky.

Pestovateľské práce

Polievanie izbových rastlín. Odstraňovanie odumretých častí rastlín, kyprenie pôdy, hnojenie, ošetrovanie listov.

Prípravovanie záhonov na siate.

Siatie, hnojenie, pletie, polievanie a okopávanie záhonov.

Pestovanie kvetín a zeleniny.

Zber úrody. Zimné uskladňovanie úrody.

7. ROČNÍK - 3. úroveň

CIELE

- Utvárať stereotyp pri základných hygienických návykoch, sebaobslužných zručnostiach a pri stolovaní,

- rozlišovať rôzne materiály, poznať ich vlastnosti, rozširovať a prehĺbovať si základné manuálne zručnosti pri práci s nimi,
- vedieť prakticky využiť vedomosti a zručnosti získané z technického kreslenia,
- rozvíjať schopnosť využívať voľný čas,
- osvojiť si základné vedomosti a pracovné zručnosti potrebné pri pestovateľských prácach.

OBSAH

Samoobslužné činnosti

Upevňovanie vykonávania samoobslužných činností, osobnej hygieny a dodržiavania hygienických zásad.

Samostatné umývanie rúk, tváre, vlasov, sprchovanie, umývanie celého tela, čistenie zubov, čistenie a úprava nechťov, česanie a vytváranie účesu.

Skontrolovanie a upravovanie vzhľadu.

Dodržiavanie čistoty pri stolovaní.

Intímna hygiena ženy.

Práce v domácnosti

Samostatné odkladanie predmetov na určené miesto, udržiavanie poriadku.

Utieranie prachu, umývanie podlahy, zametanie a vysávanie. Vetranie.

Umývanie WC, umývadla, vane a zrkadla, dverí a okien.

Samostatné pranie, sušenie a žehlenie jednoduchých vecí.

Ošetrovanie drobných poranení.

Umývanie, čistenie, krájanie, ukladanie ovocia a zeleniny na tanier.

Krájanie chleba nožom, na ručnom krájači.

Krájanie, natieranie chleba, príprava obložených chlebíčkov a chuťoviek.

Používanie strúhadiel, mlynčekov, krájačov, otváračov, hriankovača, varnej kanvice, sporáka a iných kuchynských nástrojov a spotrebičov.

Mletie mäsa, strúhanky, maku, orechov...

Príprava nápojov.

Príprava jedál z vajíčok, zo zemiakov, z cestovín, z ryže.

Príprava nátierok a jednoduchých šalátov.

Varenie jednoduchých teplých a studených jedál.

Mrazenie potravín.

Dodržiavanie bezpečnosti a hygieny pri práci v kuchyni.

Šitie spojovacími stehmi: perličkový steh, základný steh.

Spájanie a začisťovanie látky.

Oboznámenie sa s najjednoduchšími strihmi - posteľná bielizeň.

Rovné šitie na šijacom stroji.

Ozdobný steh: hladkovanie.

Háčkovanie: háčkovanie jednoduchého vzoru.

Pletenie: pridávanie a uberanie očiek.

Práce v dielni

Práce s drobným materiálom

Upevňovanie zručností z nižších ročníkov, zvyšovanie schopnosti výberu a rozvíjanie estetického cítenia.

Skladanie, spájanie, navliekanie, upravovanie, ohýbanie, navíjanie, strihanie, lisovanie, nalepovanie, zlepuvanie.

Prepichávanie, napichávanie, viazanie, zväzovanie, nadväzovanie a spleťanie drobného materiálu.

Kombinovanie rozličného materiálu – vytváranie návrhov vzorov.

Práce s papierom

Zdokonaľovanie presnosti práce.

Používanie rôznych druhov papiera pri zhotovovaní výrobkov. Kombinovanie s inými materiálmi.

Práce s drevom

Upevňovanie zručností pri obrábaní dreva základnými technikami.

Spájanie dreva: klincami, skrutkami, plátovaním a glejením.

Dlabanie do dreva.

Úprava povrchu výrobkov: brúsenie, voskovanie, leštenie, morenie, lakovanie, natieranie farbou.

Čítanie jednoduchých technických výkresov, kresliť jednoduché technické náčrty.

Práce z kože a koženky

Upevňovanie a zdokonaľovanie pracovných zručností, výroba jednoduchých výrobkov.

Práce s kovem

Oboznámenie sa so základnými druhmi, vlastnosťami plechu a s jeho praktickým využitím.

Praktické činnosti s plechom: obkreslenie, ohýbanie, pílenie, prebíjanie, nitovanie, spájanie skrutkami, maticou, úprava povrchu brúsením a lakovaním.

Rezanie pákovými nožnicami.

Používanie razníc.

Práce s plastmi

Prehĺbenie základných pracovných zručností používaných pri práci s organickým sklom a novodurom: meranie, obkreslenie, rezanie, vrtanie, pílenie, brúsenie, leštenie, lepenie, ohýbanie.

Montážne a demontážne práce

Zostavovanie modelov podľa predlohy.

Zostavovanie zložitejších pohyblivých modelov z plastových a kovových stavebníc spájaním a skrutkovaním.

Skladanie zložitejších puzzle.

Jednoduché údržbárske práce: údržba bicykla, kolobežky a pod..

Technické kreslenie

Využívanie vedomostí osvojených v predmete matematika.

Rysovanie a základné vlastnosti rovnobežiek.

Kružnica: základné pojmy, rysovanie.

Kótovanie dier a kružníc.

Pestovateľské práce

Pestovanie, ošetrovanie a presádzanie izbových rastlín.

Viazanie a aranžovanie rastlín.

Pestovanie kvetov a okrasných kríkov.

Ošetrovanie ovocných stromov a kríkov.

Pripravovanie záhonov na siate.

Úprava pôdy po zbere.

Starostlivosť o záhony.

Pestovanie zeleniny a okopanín.
Ochrana pred škodcami a burinami.
Zber a uskladnenie úrody.

PROCES

Žiaci siedmeho ročníka 1. úrovne si osvojujú samostatnosť v samoobslužných činnostiach, pri obliekaní a obúvaní, upevňujú si hygienické návyky. Žiakov vedieme k tomu, aby vedeli primerane používať predmety podľa ich určenia, a vedeli ten istý predmet používať v rôznych situáciách.

Zadávanie pracovnej úlohy žiakovi musí byť konkrétne, stručné a jednoznačne formulované, v opačnom prípade sa môže stať, že žiak bude zmätený, nepochopí význam osvojovaného učiva, ani to, čo sa od neho očakáva, poprípade svoju pozornosť upriami nežiaducim smerom.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA
PRE 7. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM

7. ROČNÍK

7. ROČNÍK – 1. úroveň

CIELE

- Rozvíjať zmyslové, rozumové a emocionálne poznávanie žiakov prostredníctvom výtvarných aktivít,
- rozvíjať priestorové videnie,
- rozvíjať priestorovú orientáciu,
- rozvíjať priestorovú pamäť,
- rozvíjať kooperáciu pri spoločných výtvarných aktivitách,
- prijať pravidlá pri rôznych aktivitách,
- prispôbovať sa požiadavkám skupiny.

OBSAH

Kombinované a materiálové techniky – koláž, textilná aplikácia, mozaika

Kresba (ceruza, uhlík, fixka)

- Kresba podľa modelu.
- Obkresľovanie časti tela: ruka, noha.

Maľba (štetec, drievko, tampón, temperové farby, suchý a voskový pastel, akvarelové farby) -

- Žiakov vedieme k pochopeniu jednoduchého členenia plochy s využitím farby a línie.
- Maľba vychádza z farebných škvŕn, čiar, vlnoviek, pruhov rôznej šírky a pod.
- Zdôraznenie kontrastu farieb, dbáme o vhodný výber farieb v trojfarebných a viacerých kombináciách.

Modelovanie (hlina, modurit, plastelína)

- Nádoby, vkladanie do foriem, kresba prstami, drievkom do hlíny.
- Odtlačanie rôznych drobných materiálov do hlíny.

Tvorba pohľadnice, obrazu, plagátu (kreslenie, vystrihovanie tvaru, nakreslenie kompozície a jej vymaľovanie).

PROCES

Nadalej precvičujeme motoriku rúk a prstov. Vytvárame priestor na uplatňovanie spontánneho výtvarného prejavu žiakov.

V tematických prácach učíme žiakov výtvarne vyjadriť dejový celok vo vzťahu k prostrediu, z ktorého čerpáme námety.

7. ROČNÍK – 2. úroveň

CIELE

- Upevňovať zručnosti nadobudnuté v predchádzajúcich ročníkoch,
- rozvíjať priestorovú orientáciu,
- rozvíjať priestorovú pamäť,
- rozvíjať kreativitu a improvizáciu,
- kooperovať pri spoločných výtvarných aktivitách.

OBSAH

Kresba (ceruza, rudka, fixka, tuš)

- Kresba ľudskej postavy.
- Schematická kresba zvierat'a.

Maľba (štetec, tampón, drievko, akvarelové farby, temperové farby, suchý a voskový pastel)

- Spontánna maľba s námetmi zo života detí – rodina, škola, slávnosti, pre dieťa zaujímavé predmety.
- Vyjadrovanie vlastných pocitov pomocou maľby. Zdôraznenie farebných kontrastov.

Modelovanie (hlina, plastelína, modurit)

- Modelovanie zložitejších tvarov – šúl'ok, tvarovanie do špirály, kruhu – košík, podložka a pod.
- Tvarovanie pomocou drievka, špachtle.

PROCES

Pri voľbe námetov vychádzame zo skúsenosti a bezprostredného okolia žiakov. Námety čerpáme z krátkych dejových celkov - rozprávky, detské filmy, ilustrované rečovanky a pod. Podporujeme spontánny výtvarný prejav žiakov, navštevujeme s nimi výstavy výtvarných prác najmä detí.

7. ROČNÍK – 3. úroveň

CIELE

- Dopĺňať, rozvíjať a zdokonaľovať osvojené poznatky a nadobudnuté výtvarné zručnosti z predchádzajúcich ročníkov,
- rozvíjať kreativitu a improvizáciu.

OBSAH

Výtvarné osvojovanie skutočnosti

Rozvíjanie výtvarného vyjadrovania osobných zážitkov. Zvyšovanie náročnosti na usporiadanie kompozičných prvkov, učíme žiakov znázorňovať priestor na ploche. Rozširovanie poznania detí v náuke o farbách - vlastnosti farieb a ich využitie.

Príklady námetov: zážitky z výletov, exkurzií, motív krajiny, postava v krajine, športové námety, školské aktivity a pod. .

Výtvarné techniky: maľba (mokré a suché materiály), kolorovaná kresba uhl'om, kolorovaná perokresba, maľba na sklo. Grafické techniky - linoryt, tlač z kartónovej a textilnej koláže, suchá ihla (do kartónu).

Výtvarný materiál: volíme podľa výberu výtvarných techník.

Rozvíjame priestorové videnie, cítenie a vyjadrovanie vnímaním a pozorovaním priestorových útvarov a javov v prírode.

Príklady námetov: z ľudovej tvorby - zobrazovanie hlinených nádob rôzneho tvaru a veľkostí, pomôcky v domácnosti, pracovné náradie, prírodniny, ľudská postava a pod. .

Výtvarné techniky: kresba - rudka, uhol', mäkká ceruza, textilná aplikácia, maľba - suché, mokré materiály, grafické techniky - linoryt.

Výtvarný materiál: volíme podľa výberu výtvarných techník.

Práca s výtvarnými prostriedkami

Uplatnenie výtvarno-výrazových prostriedkov grafických techník - línia, plocha (negatívna, pozitívna, štruktúrovaná), využívanie kontrastu svetla a tmy, vlastnosti farieb. Realizovanie dekoratívnej kompozície: symetrické a asymetrické.

Príklady námetov: Pokusy o jednoduché návrhy na plagáty, návrhy na prestieranie, knižné prebaly, obrusy, dekoračné látky.

Výtvarné techniky: koláž, mozaika, tempera, hra s písmom - vystrihovačky, batikovanie - viazaná, šitá batika, grafické techniky.

Výtvarný materiál: výber podľa zvolených techník.

Uplatnenie výtvarno-výrazových prostriedkov: plocha, povrch, tvar. Žiakov učíme pozorovaním a porovnávaním rozlišovať rôznorodosť tvarov a veľkostí, ktoré v priestorovom vytváraní zobrazujú, napodobňujú, zväčšujú, zmenšujú - štylizujú.

Príklady námetov: výroba masiek, maňušiek, makety ulíc, papierové vystrihovačky a skladačky, ozdobné predmety.

Výtvarné techniky: práce z kartónu (vystrihovanie, preklápanie, lepenie), konštrukčné práce z kartónových škatuliek (liekoviek) s výtvarným dotváraním priestoru, kašírovanie, modelovanie z hlíny, moduritu, cesta ...

Výtvarný materiál: výber výtvarného materiálu určuje zvolená výtvarná technika.

Výtvarné umenie

Návštevy výstav výtvarných prác detí. Využívame i sprostredkované umenie cez umelecké reprodukcie, filmy a diafilmy o výtvarnom umení, všetky formy výtvarných aktivít vrátane zapojenia sa do rôznych výtvarných súťaží.

HUDOBNÁ VÝCHOVA
PRE 7. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM

7. ROČNÍK

CIELE

- Rozvíjať hudobnú pamäť,
- rozvíjať zmysel pre rytmus,
- spievať nový repertoár piesní,
- počúvať nový repertoár piesní a nahrávok podľa výberu žiaka,
- vytvárať jednoduchý inštrumentálny sprievod piesní, nahrávok, živej hudby,
- realizovať hudobno-pohybové aktivity s dôrazom na sociálnu komunikáciu.

OBSAH

Osvojovanie nových piesní individuálnym a skupinovým spevom.

Spievanie piesní so zlepšovaním kvality tvorby hlasu, výšky, farby hlasu a pod. (ľahké tvorenie tónov, hospodárenie s dychom, správna artikulácia).

Vytváranie jednoduchých nástrojových alebo pohybových sprievodov k piesňam.

Hudobno-pohybové aktivity, ktoré využívajú existujúcu úroveň sociálnych interakcií medzi dieťaťom a pedagógom v diáde, ale najmä medzi deťmi navzájom, príp. skupinové interakcie.

TELESNÁ VÝCHOVA
PRE 7. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM

7. ROČNÍK

7. ROČNÍK – 1. úroveň

CIELE

- Upevňovať spontánnu a sociálne prijateľnú formu komunikácie medzi učiteľom a spolužiakmi pri pohybových aktivitách a prostredníctvom pohybových aktivít,
- nácvik pohybových zručností a návykov potrebných pre pracovné a spoločenské začlenenie žiakov s AU alebo PVP s MP do majoritnej spoločnosti,
- funkčne používať komunikačné prostriedky,
- rozvíjať verbálne schopnosti v súvislosti s pohybovými aktivitami,
- prijatie fyzického kontaktu,
- akceptovať, prijímať a uplatňovať stanovené pravidlá,
- kooperovať s učiteľom, so spolužiakom pri pohybových aktivitách,
- vytváranie sebakontroly,
- dokázať sa prispôsobiť požiadavkám skupiny,
- uplatňovať napodobňovanie pri riadených pohybových aktivitách,
- akceptovať poradovosť,
- rozvíjať generalizačnú schopnosť.

OBSAH

Kvalitatívne rozvíjanie nacvičovaných pohybových aktivít v predchádzajúcich ročníkoch.

Vychádzky do parku, návšteva detského ihriska so zameraním na hry, pohybové aktivity realizované v neznámom/menej známom prostredí, v spoločnosti neznámych detí.

PROCES

Vzhľadom na biologické zmeny detského organizmu a pohybového aparátu v puberte, ku ktorým v tomto vekovom období dochádza, je potrebné predchádzať deformáciám pohybového aparátu. Vo zvýšenej miere je potrebné zamerať sa na cvičenia, ktoré zabezpečujú správne držanie tela a na posilňovanie jednotlivých svalových skupín.

Pri všetkých aktivitách sa snažíme o uplatňovanie kooperácie jednotlivého žiaka so spolužiakmi.

7. ROČNÍK – 2. úroveň

CIELE

- Upevňovať nadobudnuté schopnosti a zručnosti pri pohybových aktivitách s dôrazom na ich generalizáciu v zmenenom vonkajšom prostredí, na zmenu formy vykonávania aktivity a na personálnu zmenu,
- upevňovať schopnosť dodržiavať pravidlá pri hrových a pohybových aktivitách,
- podporovať pohybové zručnosti a návyky potrebné pre pracovné aktivity,
- funkčne používať komunikačné prostriedky,
- rozvíjať komunikačnú schopnosť v súvislosti s aktuálnymi pohybovými aktivitami,
- prijímanie fyzického kontaktu,
- akceptovať a uplatňovať stanovené pravidlá,

- kooperácia, rozvoj interakčnej kooperácie,
- sebakontrola,
- vedieť sa prispôbiť požiadavkám skupiny,
- vedieť sa zapojiť do spoločným pohybových aktivít pomocou napodobňovania,
- akceptovať poradovosť,
- rozvíjať generalizačnú schopnosť.

OBSAH

Zdravotné cvičenia - chôdza na akupresúrnom alebo pohyblivom chodníku, na stepperi. Jazda na rehabilitačnom bicykli.

Kondičné cvičenia - chôdza, beh, skoky, lezenie, hádzanie, chytanie a gymnastické cvičenia.

Chôdza – upevňovanie správneho držania tela pri chôdzi, chôdza daným smerom, chôdza po čiare, stočenom lane alebo hadici, chôdza v zástupe za učiteľom. Nácvik rytmickej chôdze. Prekračovanie nízkych prekážok pri chôdzi – kocky zo stavebnice, škatule od topánok a pod. Nácvik chôdze po schodoch na hor a dole striedavo ľavou, pravou nohou. Nácvik chôdze vo dvojiciach s držaním, postupné rytmizovanie chôdze s udávaním tempa – vytlieskavanie, bubnovanie. Chôdza a prekračovanie nízkej prekážky s ľahkým predmetom v ruke. Chôdza na mieste. Chôdza v prírode po nerovnom teréne (najmenej 1 km).

Beh – prehlbovanie nácviku pohybov nôh a ramien pri behu, beh daným smerom, beh v zástupe za učiteľom alebo za spolužiakom, prebehnutie vizuálne vyznačenej trasy na zemi. Vybehnutie na daný signál: zo stoja, drepu.

Skoky – poskoky na mieste i z miesta znožmo a striedavo na jednej, druhej nohe, skoky z miesta, skok cez čiaru, lano, hadicu položenú na zem. Preskok prekážky vysokej max. 15 cm, zoskok z výšky 30 - 40 cm na mäkkú podložku podľa možností do drepu, nácvik skoku do diaľky.

Lezenie dopredu – upevňovanie lezenia po kolenách vizuálne vyznačenou trasou, preliezanie vhodných prekážok – preliezačky, nízký rebrík max. 1 m, lavičky, švédske debny, obruče na stojančekoch. Spúšťanie sa na klzačke. Podliezanie vhodných prekážok - lavičky, švédske debny.

Hádzanie a chytanie – nácvik v chytaní lopty gúľajúcej sa po zemi, po šikmej ploche, lopty hodenej/podanej učiteľom/spolužiakom. Hodenie lopty učiteľovi, spolužiakovi. Hádzanie do terča, na cieľ, nácvik nadhadzovania lopty obidvoma rukami. Prehadzovanie lopty cez nízke prekážky. Nácvik hodou lopty do diaľky, do výšky.

Gymnastické cvičenia – prechod cez lavičku s obratom. Chôdza po šikmej ploche, napr. po zavesenej lavičke. Výskok max. na 2 diely švédskej debny. Gúľanie a priťahovanie plnej lopty v kľaku.

Základy akrobatických cvičení – prevaľovanie bokom v ľahu na rovnej podložke – s vystretými nohami, kolíska na chrbte z drepu spojného. Rýchle zmeny polôh v postoji. Aktivity na rozvoj rovnováhy, lateralitu a koordináciu pohybov (napr. niektoré jednoduché one brain cvičenia).

Sezónne činnosti – v zimnom období hry na snehu, nácvik chôdze po klzkej ploche, sánkovanie sa na miernom svahu, v jarnom a v letnom období turistika, podľa možností v ktoromkoľvek ročnom období aj plávanie.

Kolektívne činnosti – loptové hry s jednoduchými pravidlami. Naháňačky.

Hudobno–pohybové hry - rytmizovaná chôdza a beh v rôznom tempe udávanom učiteľom, ktorého zmena je signalizovaná zvukom píšťalky. Riekanky, detské pesničky spojené so symbolizáciou pohybov a aktivít. Nácvik točenia sa vo dvojiciach – učiteľ a žiak. Prísuný krok bokom, nácvik prísunného kroku vpred, nácvik cvalu bokom.

Koordinačné a relaxačné cvičenia - opakovanie a utvrdzovanie cvikov z predchádzajúcich ročníkov.

PROCES

Výber telovýchovných aktivít sleduje stanovené ciele telesnej výchovy, nadväzuje na už nadobudnuté schopnosti a zručnosti pri pohybových aktivitách v nižších ročníkoch.

Pri pohybových aktivitách navodíme situáciu na imitáciu pohybových aktivít učiteľa, spolužiaka/spolužiakov s cieľom sociálne prispôsobiť sa skupine a skupinovej aktivite; na rozvíjanie schopnosti využívať naučenú pohybovú hru; na interakciu so spolužiakom/spolužiakmi bez aktívneho zasahovanie učiteľa (10-15 min.); na rozvíjanie schopnosti iniciovať sociálnu interakciu prostredníctvom aktivít so spolužiakom/spolužiakmi bez aktívneho zasahovania učiteľa (10-15 min.). Dôležité je zamerať sa na rozširovanie už zvládnutých pohybových zručností, na chôdzu a beh, na rozvíjanie a posilňovanie fyzickej zdatnosti formou kondičných cvičení.

Pri aktivitách realizovaných na telesnej výchove je potrebné mať vytvorenú homogénnu skupinu z hľadiska vedomostí a schopností zúčastnených žiakov. Jeden učiteľ môže rozvíjať maximálne štyroch žiakov. V tomto prípade už nevyužívať pomoc druhého učiteľa.

7. ROČNÍK – 3. úroveň

CIELE

- Upevňovať nadobudnuté schopnosti a zručnosti z predchádzajúcich ročníkov pri vykonávaní pohybových aktivít s dôrazom na generalizáciu týchto zručností v zmenenom vonkajšom prostredí, na zmenu formy vykonávanie aktivity a na personálnu zmenu,
- spontánne dodržiavať pravidlá pri hrových a pohybových aktivitách,
- podporovať pohybové zručnosti a návyky potrebné pre pracovné a spoločenské začlenenie žiakov s AU alebo ďalšími PVP s MP do majoritnej spoločnosti,
- funkčne používať komunikačné prostriedky,
- rozvíjať verbálnu schopnosť vo vzťahu k telovýchovným aktivitám,
- prijímanie fyzického kontaktu,
- akceptovať určené pravidlá,
- rozvíjať interakčnú kooperáciu,
- prispôbovať sa požiadavkám skupiny,
- rozvíjať schopnosť generalizovať, napodobňovať,
- dodržiavať poradie,
- rozvíjať kreativitu a improvizáciu schopnosť.

OBSAH

Zdravotné cvičenia – opakovanie a obmieňanie cvikov z predchádzajúcich ročníkov. Chôdza na akupresúrnom alebo pohyblivom chodníku. Chôdza na stepperi. Jazda na rehabilitačnom bicykli.

Kondičné cvičenia – zamerané na chôdzu, beh, skoky, lezenie, hádzanie a chytanie, gymnastické cvičenia.

Chôdza – upevňovanie správneho držania tela pri chôdzi, chôdza daným smerom, po čiare, v zástupe za učiteľom. Nácvik rytmickej chôdze. Prekračovanie nízkych prekážok pri chôdzi. Nácvik chôdze po schodoch na hor a dole striedavo ľavou, pravou nohou. Nácvik chôdze vo dvojiciach s držaním, postupné rytmizovanie chôdze s udávaním tempa. Chôdza a prekračovanie nízkej prekážky s ľahkým predmetom v ruke. Chôdza na mieste. V prírode prejsť najmenej 1 km.

Beh – beh daným smerom, v zástupe za učiteľom alebo za spolužiakom, prebehnutie vizuálne vyznačenej trasy na zemi. Vybehnutie na daný signál: zo stoja, drepu. Beh – vybehnutie na dohodnutý signál, beh v zástupe za spolužiakmi po vizuálne vyznačenej trase. Beh cez nenáročnú prekážkovú dráhu v zástupe za ostatnými spolužiakmi.

Skoky – poskoky na mieste i z miesta znožmo a striedavo na jednej, druhej nohe, skoky z miesta, skok cez čiaru, lano, hadicu položenú na zem. Preskok prekážky vysokej max. 15 cm, zoskok z výšky 30 - 40 cm na mäkkú podložku podľa možností do drepu, nácvik skoku do diaľky.

Lezenie – upevňovanie lezenia v pred po kolenách. Lezenie v pred danou vizuálne vyznačenou trasou, preliezanie vhodných prekážok – preliezačky, nízky rebrík max. 1 m, švédske lavičky, švédske debny, obruče na stojančekoch. Spúšťanie sa na kĺzačke. Podliezanie a preliezanie vhodných prekážok - švédske lavice, švédske debny. Lezenie na nízky rebrík.

Hádzanie a chytanie – nácvik v chytaní lopty, gúľajúcej sa po zemi, po šikmej ploche, lopty hodenej/podanej učiteľom/spolužiakom. Hodenie lopty učiteľovi, spolužiakovi. Hádzanie do terča, do cieľa, nácvik nadhadzovania lopty obidvoma rukami. Prehadzovanie nízkych prekážok. Nácvik hodou lopty do diaľky, do výšky.

Gymnastické cvičenia – prechod cez lavičku s obratom. Chôdza po šikmej ploche, napr. po zavesenej lavičke. Výskok max. na 2 diely švédskej debny. Gúľanie a priťahovanie plnej lopty v kľaku.

Základy akrobatických cvičení – prevaľovanie bokom v ľahu na rovnej podložke – napnutými nohami, kolíska na chrbte z drepu spojeného. Rýchle zmeny polôh v postojoch. Aktivity na rozvoj rovnováhy, lateralitu a koordináciu pohybov (napr. niektoré jednoduché one brain cvičenia).

Sezónne činnosti – v zimnom období hry na snehu, chôdza po klzkej ploche, sánkovanie sa, v jarnom a v letnom období turistika, v každom ročnom období podľa možností plávanie.

Doprava a pravidlá cestnej premávky. Osvojovanie významu dopravných značiek, zvukových a svetelných signálov, ktoré usmerňujú pohyb chodcov a pohyb vozidiel.

Kolektívne činnosti – loptové hry s jednoduchými pravidlami. Naháňačky. Zrkadlo, imitovanie, memoria, odovzdávanie, duet.

Hudobno-pohybové hry – rytmizovaná chôdza a beh v rôznom tempe. Riekanky, detské pesničky spojené so symbolizáciou pohybov a aktivít.

Koordináčne a relaxačné cvičenia – opakovanie a upevňovanie cvikov z predchádzajúcich ročníkov.

PROCES

Pri pohybových aktivitách treba navodiť situáciu na imitáciu pohybových aktivít spolužiaka/spolužiakov s cieľom sociálne prispôsobiť sa skupine a skupinovej aktivite; na rozvíjanie schopnosti využívať naučenú pohybovú hru na interakciu so spolužiakom/spolužiakmi bez aktívneho zasahovania učiteľa (10-15 min.); na rozvíjanie schopnosti iniciovať sociálnu interakciu prostredníctvom aktivít so spolužiakom/spolužiakmi bez aktívneho zasahovania učiteľa (10-15 min.).

Pri pohybových aktivitách treba navodiť situáciu na prispôsobovanie sa zmenenému prostrediu; prispôsobovanie sa personálnej zmene; na osvojovanie si pravidiel bezpečného pohybu na ulici; na cestovanie dopravnými prostriedkami z bodu A do bodu B, pri ktorých učiteľ koriguje aktívne zasahuje do procesu nácviku. Naďalej je potrebné zamerať sa na rozširovanie už zvládnutých pohybových zručností; chôdze a behu; na rozvíjanie a posilňovanie fyzickej zdatnosti formou kondičných cvičení.

Pri aktivitách realizovaných na telesnej výchove je potrebné mať vytvorenú homogénnu skupinu z hľadiska vedomostí a schopností zúčastnených žiakov (jeden učiteľ by mal pracovať maximálne so štyrmi žiakmi).

**OBSAH VZDELÁVANIA
PRE 7. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM
S VYUČOVACÍM JAZYKOM MAĎARSKÝM**

**SLOVENSKÝ JAZYK A SLOVENSKÁ LITERATÚRA
PRE 7. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM
S VYUČOVACÍM JAZYKOM MAĎARSKÝM**

7. ROČNÍK

7. ROČNÍK – 1. úroveň

CIELE

- Upevniť slová naučené v predchádzajúcich ročníkoch,
- rozšíriť pasívny slovník žiaka o ďalšie podstatné mená a slovesá,
- rozšíriť pasívny slovník žiaka o osobné a ukazovacie zámená,
- správne reagovať na pokyny vyjadrené v slovenskom jazyku,
- rozumieť jednoduchým otázkam položeným v slovenskom jazyku,
- odpovedať jednoslovne po slovensky na otázku položenú v slovenskom jazyku.

OBSAH

Rozširovanie slovnej zásoby o slová z nasledujúcich okruhov:

- podstatné mená – z okruhu tém určených v treťom ročníku a rozšírených v ďalších ročníkoch,
- osobné zámená – ja, ty;
- ukazovacie zámená – tu, tam,
- slovesá vyjadrujúce činnosti postáv (osoby, zvieratá) aspoň v tretej osobe po otázke „Čo robí ... (pomenovanie príslušného subjektu)?“: „Ide. Stojí. Sedí. Leží. Spí. Píše. Číta. Smeje sa. Plače. Varí. Je. (od neurčitku „jest“) Pije. a pod. podľa dispozície žiaka“.

Vyjadrovanie záporu príslušným tvarom slovesa: „nejde, nestojí...“ (nie len záporovou časticou „nie“).

Porozumenie a vytváranie správnej reakcie na otázku položenú v slovenskom jazyku: „Kto?“ „Kde?“ „Ako sa voláš?“ „Kam ideš?“

Poznámka. Reakciou môže byť jednoslovná odpoveď alebo gesto, resp. využitie augmentatívnej formy komunikácie a to aj v prípade, ak žiak v materinskom jazyku už túto formu dorozumievania nepoužíva.

PROCES

Pri vyučovaní významu slovies je vhodné činnosť postáv demonštrovať dvomi spôsobmi: priamou alebo nepriamou demonštráciou, resp. obidva spôsoby nadväzujúce na seba. Pri prvom spôsobe učiteľ sám vykonáva príslušnú činnosť a žiak ju robí spolu s ním, alebo ju po ňom opakuje, neskôr ju už vykoná žiak samostatne na slovnú výzvu - pokyn učiteľa. Pri nepriamej demonštrácii sa k slovnému pomenovaniu, resp. k využitiu symbolu pri nutnosti augmentatívnej komunikácie použijú pomôcky - bábika, plyšová hračka, maketa a pod., obrázkový alebo fotografický materiál.

Pri vytváraní správnych reakcií na otázku v súvislosti s využitím ukazovacích aj osobných zámen sa využívajú gestá alebo obrázky, ktoré slúžia ako odpoveď. Každú odpoveď je nevyhnutné vyjadriť slovne spolu s ukázaním na objekt, ku ktorému sa otázka vzťahuje. Napr.: „Kde je lampa? - „Hore.“ + gesto „Kde je lopta? - „Dolu.“ + gesto.

Alternatíva: „Kde je lampa?“ – gesto + „Tam.“ „Kde je lopta? – gesto + „Tu.“

Pri týchto spôsoboch žiak opakuje slová a gestá, neskôr na otázku odpovedá sám – slovne alebo len gestom. Pri dostatočnom potenciáli žiaka je vhodná výmena rolí – žiak kladie otázky, učiteľ odpovedá.

7. ROČNÍK - 2. úroveň

CIELE

- Upevniť slová naučené v predchádzajúcich ročníkoch,
- rozšíriť slovnú zásobu – o ďalšie podstatné mená, slovesá, osobné zámená,
- rozšíriť slovnú zásobu o nový slovný druh – prídavné mená, číslovky,
- rozšíriť slovnú zásobu o prívlastňovacie zámená,
- rozumieť otázkam pozostávajúcich z viacerých slov,
- odpovedať na otázky pozostávajúce z viacerých slov,
- vedieť prečítať jednoduché slová v slovenskom jazyku.

OBSAH

Rozširovanie slovnej zásoby o podstatné mená, slovesá a osobné zámená v rámci preberaných tematických celkov.

Rozšírenie tematických celkov o tému „sviatky“, s ktorými sú spojené slovenské tradície (Vianoce, Veľká noc).

Rozšírenie tematických celkov o tému „ročné obdobia“.

Čítanie slovenských slov - aj s výskytom grafém používaných v slovenskom jazyku, ktoré sú odlišné od maďarských grafém.

Používanie prívlastňovacích zámen „môj – moja - moje“, „tvoj - tvoja - tvoje“, „náš – naša - naše“, „váš – vaša - vaše“; pri pojme „moje“, „tvoje“, „naše“, „vaše“ aj tvar vyjadrujúci stredný rod podstatného mena, t.j. singulár „vaše auto... dieťa...“, ale aj „vaše autá...deti...kvety“).

Čísla, číselný rad do desať.

PROCES

Osobné zámená aj prívlastňovacie zámená sa nacvičujú vždy v spojení slov osobné zámeno + sloveso v konkretizovanom význame, ak je to vhodné: „ja sedím, ty píšeš, on spieva“, „to je moja mama“, „ide naše auto“, „chcem tvoju loptu“...

Slová, ktoré sa vzťahujú k ročným obdobiam, symbolom sviatkov, sa vyučujú v aktuálnom čase, pre ktorý je príznačná typická výzdoba okolia, ktorá sa k nim vzťahuje, alebo typické premeny prírody.

7. ROČNÍK - 3. úroveň

CIELE

- Upevniť slová naučené v predchádzajúcich ročníkoch,
- rozšíriť aktívnu slovnú zásobu – podstatné mená, slovesá, príslovky, prídavné mená, číslovky,
- rozšíriť témy o hlavné sviatky roka, ich symboly,
- upevniť používanie zdvorilostných slov v rámci spoločenského styku,
- nacvičiť správnu výslovnosť spoluhláskových skupín a foném odlišných od maďarských foném,
- ovládať slovenské riekanky a piesne,
- vedieť odpísať riekanku, pieseň v slovenskom jazyku.

OBSAH

Rozšíriť tematické celky o témy: „povolania“, „práca“, „jedlo“, „čas – kalendár – dni v týždni, mesiace, rok“.

Prostredníctvom slovenských riekaniek, piesní, rozvíjame slovnú zásobu žiaka, pričom ako ústredný motív riekanky by malo byť doteraz známe slovo.

Čísla a číselný rad do päťdesiat, základné matematické operácie – sčítanie, odčítanie v slovenskom jazyku.

PROCES

Slovenské slová v nových témach, ktoré nie sú určené v obsahu vzdelávania tretieho ročníka, sa zaraďujú do osobného slovníka žiaka v závislosti od jeho slovnej zásoby v materinskom jazyku, nadobúdanej a osvojovanej si v iných vyučovacích predmetoch.

Naučiť žiaka riekanku, pieseň nie je stanovené ako jediný cieľ jednej alebo viacerých vyučovacích hodín slovenského jazyka, ale proces jej učenia - nácviku, fixácie a automatizácie má byť súčasťou iných činností na viacerých vybraných vyučovacích hodinách rôznych vyučovacích predmetov, s uplatňovaním častého opakovania najmä v procese jej nácviku a fixácie. Dôležité je, aby žiak poznal význam jej kľúčových slov.

MAĎARSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
PRE 7. ROČNÍK
PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI
VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM

7. ROČNÍK

Čítanie a literárna výchova, gramatika, sloh

7. ROČNÍK - 1. úroveň

CIELE

- Čítať a písať ďalšie písmená abecedy,
- upevniť techniku čítania,
- vedieť samostatne napísať jednoduchý odkaz,
- vedieť prejavovať náladu a pocity prostredníctvom literárnych textov,
- memorovať rytmizovaný text.

OBSAH

Čítanie a literárna výchova

Utvrďovanie čítania doteraz preberaných písmen maďarskej abecedy v jednoduchých krátkych textoch vytvorených zo slov osvojených v predchádzajúcich ročníkoch.

Čítanie písmen **g, f** a spoluhláskových skupín vo fonémach **cs, sz, zs**.

Čítanie a písanie ďalších slov, dopĺňanie osobného frekvenčného slovníka z čítaného textu o slová, s prečítaním ktorých mal žiak v texte problém a ktoré sú frekventované aj v ďalších textoch.

Vytváranie stereotypu k sústredeniu sa na čítanie – predlžovanie času venovanému samostatnému čítaniu.

Vytváranie stereotypu k predlžovaniu času pri počúvaní literárneho textu.

Opakovanie a upevňovanie nacvičených riekaniiek a básní.

Nácvik ďalších detských riekaniiek a rytmicky znejúcich básní a ich zvládnutie spamäti.

Gramatika

Písanie slov so spoluhláskami **g, f, cs, sz, zs**.

Sloh

Viesť žiaka k tomu, aby dokázal vnímať dej, resp. prejavovať náladu vyplývajúcu z textu pri odpovediach pomocou riadeného rozhovoru s podporou ilustrácií (prípadne napísaných otázok).

Písanie jednoduchých odkazov pre niekoho – mamu, súrodenca, vyučujúceho.

PROCES

Po zvládnutí prebratých písmen abecedy, učiteľ vedie žiaka k aktívnemu využitiu nadobudnutých zručností v praktickom živote – písania a čítania odkazov.

Taktiež je dôležité, aby sa žiak postupne samostatne dokázal venovať činnosti (čítanie, písanie), približne počas polovice vyučovacieho bloku venovanému jednej vyučovacej jednotke. Postupne treba predlžovať čas venovaný literárnej výchove – využitím rozsiahlejšieho textu s nácvikom a opakovaním deklamácie rytmizovaných detských básničiek a riekaniiek.

Písanie odkazov pre ďalšiu osobu je súčasťou slohovej výchovy. Dbáme, aby sa pri nich využívali slová osobného frekvenčného slovníka, ktorý postupne dopĺňame aj pri tejto činnosti. Žiak si na slohu môže viesť „denník“, t. j. zaznamenávať do vyčleneného zošita javy bežného života – napr. *čo som dnes robil v škole, čo som videl na vychádzke, čo urobím, keď prídem zo školy domov, ako sa mám správať na ulici, v obchode, čo vidím z okna, čo rád jem*. Adresátom jeho informácií by mala byť osoba, ku ktorej má žiak vytvorený pozitívny vzťah a odkazy si skutočne prečíta.

7. ROČNÍK - 2. úroveň

CIELE

- Čítať slová osvojené v predchádzajúcich ročníkoch (osobný frekvenčný slovník),
- rozšíriť osobný frekvenčný slovník pre čítanie,
- napísať jednoduché slová bez predlohy,
- rozšíriť témy písomného prejavu,
- vedieť udržať pozornosť pri počúvaní krátkeho umeleckého textu,
- vedieť reprodukovať krátky text podľa otázok s pomocou ilustrácií,
- vedieť predniesť krátky veršovaný útvar.

OBSAH

Čítanie a literárna výchova

Čítanie málo frekventovaných písmen v maďarských slovách: **w, x, y**.

Čítanie slov z osobného frekvenčného slovníka a jeho rozširovanie z okruhu tém blízkych žiakovi.

Gramatika

Odpisovanie vyznačených slov z prečítaného článku na rozšírenie osobného frekvenčného slovníka.

Písanie „diktátu“ z nacvičených slov.

Sloh

Písanie krátkych viet o práve sa uskutočňujúcej vlastnej činnosti a postupné rozširovanie o činnosti iných osôb, napr. matky, otca, súrodenca s použitím prítomného času a nadchádzajúcej činnosti – budúci čas.

Prednes riekaniek, vinšov spamäti pri príležitosti príchodu aktuálneho sviatku, napr. Vianoce, Veľká noc, Deň matiek.

7. ROČNÍK - 3. úroveň

CIELE

- Zautomatizovať maďarskú abecedu spamäti,
- učiť sa prakticky využiť poradie písmen určených abecedou,
- utvrdiť rozdeľovanie slov,
- vedieť použiť minulý, prítomný a budúci čas sloviac,
- vedieť rozlišovať všeobecné a vlastné podstatné mená,
- poznať nový slovný druh – prídavné mená,

- vedieť použiť osobné zámená,
- poznať rozdiel medzi básňou s rýmami a prózou,
- vedieť reprodukovat' priamu reč.

OBSAH

Čítanie a literárna výchova

Zlepšovanie techniky čítania, nácvik čítania šeptom.

Pri čítaní literárnych textov uplatňovať rozdiel medzi básňou s rýmami a prózou.

Učiť žiakov reprodukovat' obsah čítaných textov aj s využitím priamej reči – dramatizácia (vyjadrovanie sa za niektorú postavu vystupujúcu v texte).

Gramatika

Zautomatizovanie maďarskej abecedy spamäti, učiť sa prakticky využiť poradie písmen určených abecedou.

Opakovanie a nácvik rozdeľovania slov na konci riadka.

Rozoznávanie slovotvorného základu a prípony – pravopis niektorých frekventovaných prípon (*-ból, -ből, -ról, -ről, -ban, -ben, -ba, -be, -val, -vel* a pod.).

Dvojaké značenie hlásky „j“ (j-ly) – nácvik pravopisu v jednoduchých slovách.

Nácvik vyhľadania slovesa v rade slov v prítomnom, minulom a budúcom čase oznamovacieho spôsobu, nácvik ich pravopisu.

Nácvik používania prítomného, minulého a budúceho času sloves v bežných komunikačných situáciách.

Nácvik pravopisu slovesných predpôn – pred slovesom.

Nácvik používania osobných zámen v súvislosti s časovaním sloves, postupné poznávanie ďalších zámen.

Nácvik vyhľadania podstatného mena v rade slov s rozlíšením všeobecných a vlastných podstatných mien – nácvik pravopisu vlastných mien osôb, zvierat, jednoduchých zemepisných názvov.

Oboznámenie sa s prídavnými menami.

Sloh

Nácvik správneho slovosledu slov vo vete.

Používanie spisovných slov vo vlastnom ústnom a písomnom prejave, učiť sa rozlíšiť situáciu, v ktorých sa nehodí použiť nespisovné slová.

Orientovanie sa v telefónnom zozname (napr. aj v mobilnom telefóne).

PROCES

Hlavný dôraz sa kladie na rozvíjanie a upevňovanie vedomostí a zručností, ktoré neboli dostatočne rozvinuté v predchádzajúcich ročníkoch a až v ďalšom rade na získavanie a upevňovanie nových.

Je potrebné rozširovať dosiaľ používané metódy pri upevňovaní vedomostí a zručností žiakov, ktoré sa používajú len v závislosti od priaznivého potenciálu žiaka, napr. písanie diktátu, odpisovanie učiteľom vyznačených slov z textu do osobného frekvenčného slovníka,

zapisovanie toho, čo žiak urobil, keď prišiel do školy, alebo akú činnosť vykonával predtým, než začal sloh, napr. čo *niekedy doma robí mama/otec/súrodenec*, čo *robila mama včera*.
Nácvik memorovania krátkych veršovaných literárnych útvarov nie je samoučelný, cvičí sa ním pamäť žiaka, pričom rytmizácia textu pôsobí harmonizujúco na psychiku i fyzický stav žiaka, podobne ako využívanie rytmických prvkov v muzikoterapii.

Obsah vzdelávania
pre 7. ročník
pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi
vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím

Autori:
PaedDr. Katarína Vladová, PhD.
PaedDr. Andrea Šedibová
PaedDr. Mária Tekelová
PaedDr. Gyöngyi Ledneczka
Mgr. Katarína Streickem, PhD.
Mgr. Anna Uchnárová